- Zouden deze overleden kinderen nog leven dan zouden zij worden erkend, een financiële tegemoetkoming en brede ondersteuning ontvangen. Deze tegemoetkoming kan niet meer aan het overleden kind toekomen. We adviseren ook deze kinderen te erkennen als getroffene door de toeslagenproblematiek. Het voorstel is daartoe om die erkenning vorm te geven in een financiële tegemoetkoming aan nabestaanden. Deze onderbouwing van de erkenning van ook de overleden kinderen langs deze weg is belangrijk, ook gezien de kritieken op de reikwijdte van de hersteloperatie.

- Net als bij de overleden gedupeerden is er de keuze tussen a. het toekennen aan (de nalatenschap van) het overleden kind en b. het toewijzen aan een ander persoon. Bij optie a. zijn de regels van het erfrecht (erfbelasting, schuldeisers) van toepassing. Bij optie b kan gekozen worden om een aparte categorie begunstigden aan te wijzen. In dat geval speelt het erfrecht geen rol. Er wordt geadviseerd de begunstigden aan te wijzen. Daarbij ligt het voor de hand om primair het eigen gezin (partner en eventuele kinderen) van het betreffende kind aan te wijzen. Zonder overlijden ligt het in de rede dat de steun in de rug ook aan hen tegemoet was gekomen. Als het kind geen eigen gezin heeft gevormd, ligt het in de rede de tegemoetkoming te doen toekomen aan de ouders van het overleden kind. Voorgesteld wordt eerst de partner aan te wijzen, dit betreft dan de toeslagpartner bij overlijden. Bij afwezigheid van een partner de kinderen en bij afwezigheid daarvan de ouders. Hiermee zijn het niet automatisch de ouders van het overleden kind die eerst begunstigde zijn. Dat is in zoverre in lijn met de gangbare cascade van het erfrecht dat daarin ook eerst het eigen gezin als erfgenaam wordt aangemerkt (inclusief kinderen) en als dat eigen gezin er niet is, de ouders van het overleden kind (inclusief eventuele broers en zussen). Optie b zal worden getoetst op uitvoerbaarheid in de uitvoeringstoets.

Toelichting

Erkenning

- Er is beperkt zicht op de exacte (erkenning)behoeften van nabestaanden. Daarnaast wordt verondersteld dat er geen eenduidige behoefte onder hen bestaat. Het is mogelijk dat de voorgestelde erkenning voor overleden kinderen daarom niet bij iedereen op draagvlak kan rekenen. Desondanks wordt een geldbedrag voor nabestaanden geadviseerd omdat dit nabestaanden de meeste vrijheid geeft om dit naar eigen inzicht uit te geven. Het ouderpanel heeft hierover reeds in februari aangegeven deze richting te volgen.
- Ouders van kinderen die zijn overleden in de periode van de toeslagenproblematiek geven aan dat ook zij zouden erkend moeten worden. Een aantal ouders heeft al aangegeven dat deze erkenning vorm zou kunnen worden gegeven door het toekennen van een vrij te besteden geldbedrag. Het ouderpanel heeft kenbaar gemaakt graag nogmaals mee te denken over het vormgeven van een regeling voor overleden kinderen.
- Overleden kinderen kan geen steun in de rug meer gegeven worden met het oog op hun toekomst. Maar ze kunnen wel 'gezien' en erkend worden. Daarom is gezocht naar een alternatieve invulling van het erkennen van hun getroffen zijn door de toeslagenproblematiek. De meest tastbare vorm

daartoe is het – net als aan levende kinderen onder de kindregeling – toekennen van een financiële tegemoetkoming. Daarmee wordt erkend dat ook het overleden kind onderdeel was van het gezin dat getroffen is door de toeslagenproblematiek.

Doelgroep

Waar we in deze nota spreken over overleden kinderen bedoelen we overleden kinderen van KOT-aanvragers, overleden (voormalig) pleegkinderen en overleden (pleeg)kinderen van ex-partners. Dit zijn de kinderen die wanneer zij niet zouden zijn overleden, voor de kindregeling in aanmerking zouden zijn gekomen. Er zijn bij UHT 413 kinderen in beeld. Maar er zullen naar verwachting een beperkte hoeveelheid (voormalig) pleegkinderen zijn die nu nog niet in beeld zijn.

Begunstigden van de financiële tegemoetkoming

Overleden kinderen zelf kunnen ten principale geen begunstigde meer zijn. Wanneer een financiële tegemoetkoming aan het overleden kind wordt toegekend valt het in de nalatenschap als er niks wordt geregeld. Indachtig de bedoeling te erkennen dat ook de overleden kinderen getroffen zijn geweest door de toeslagenproblematiek, zijn de directe naasten van het overleden kind de meest voor de hand liggende begunstigden. Voor het bepalen van de volgorde van 'trekkingsrecht' kunnen begunstigden worden aangewezen in een bepaalde volgorde.

Begunstigde van deze erkenning zouden dan concreet zijn:

1. De toeslagpartner van het overleden kind, indien afwezig:
2. De kinderen van het overleden kind; indien afwezig:
3. de ouders van het overleden kind.

Wanneer het overleden kind geen eigen gezin had, en de ouders van het overleden kind ook niet meer leven, wordt er geen financiële tegemoetkoming toegekend. Broers en zussen worden niet als potentieel begunstigde aangemerkt.

Financiële tegemoetkoming

- De keuze voor welk bedrag kan zijn één symbolisch bedrag of de lijn van de staffel van de kindregeling volgen.
- Onze voorkeur voor het bepalen van de hoogte van een financiële tegemoetkoming is de lijn van de staffel van de kindregeling te volgen en dus te kijken naar de leeftijd van het kind zoals ook in de kindregeling wordt gedaan. Achterliggende gedachte van de staffel in de kindregeling is aansluiting zoeken bij de levensfase waarin deze kinderen op de peildatum verkeren. Voor de overleden kinderen geldt dat het meest objectieve criterium waarmee de hoogte van een geldbedrag kan worden bepaald, het principe van de staffel is.

Peildatum

De peildatum betreft de datum waarop de leeftijd van het kind wordt vastgesteld waaraan de hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt gerelateerd. Wij stellen voor als peildatum te hanteren, de datum van overlijden van het kind. Alternatief zou ook voor overleden kinderen de peildatum van 1 juli 2023 kunnen worden gehanteerd.

Wijze van toekennen

Nabestaanden van het overleden kind kunnen zich melden bij UHT en op een laagdrempelige wijze een aanvraag doen voor de erkenning van het overleden kind. Nabestaanden van overleden kinderen die al bekend zijn bij UHT, worden door UHT benaderd.

Uitvoerbaarheid
Ten aanzien van dit voorstel zal bij uitwerking in de wet een uitvoeringstoets worden uitgevoerd, voor de uitvoerbaarheid is het in ieder geval van belang om bij de uitwerking van het voorstel met de volgende elementen rekening te houden:

- De vereiste capaciteit voor UHT en een duidelijke planning, zodat UHT zich op de uitvoering kan voorbereiden;
- Een duidelijke definitie van het begrip 'partner'. Hier zal in beginsel het begrip toeslagpartner voor worden gebruikt. Een partner is een toeslagpartner wanneer deze ten tijden van het overlijden aan de definitie van toeslagpartner zou hebben voldaan, ongeacht of zij ook daadwerkelijk toeslagpartners waren op dat moment. Een duidelijke definitie is nodig om onduidelijkheid over wie de begunstigde is te voorkomen in de uitvoering.
- een duidelijke afbakening van het begrip 'ouder'. De keuze voor aanwijzen kan betekenen dat pleegouders niet in aanmerking komen voor de financiële tegemoetkoming, terwijl het overleden kind op basis van hun gedupeerdheid voor de kindregeling in aanmerking was gekomen;
- inzicht in wie de nabestaanden van het overleden kind zijn, uitgangspunt is immers om al in beeld zijnde familieleden actief door UHT te laten benaderen. De gerichte keuze voor partners en bij gebreke daaraan ouders draagt daar aan bij;
- duidelijkheid over wat te doen als de ene ouder wel in aanmerking wenst te komen voor (een deel van) de tegemoetkoming en de andere ouder niet;
- duidelijkheid over welke nabestaanden in aanmerking kunnen komen voor de wijze van verdelen tussen gezinsleden.

Communicatie
In de uitvoering van de kindregeling is het belangrijk ervoor te waken dat deze groep niet per ongeluk de erkenningsbrief voor kinderen ontvangt. Overleden kinderen zijn geregistreerd en daarom relatief gemakkelijk in kaart te brengen.

Wel moet er een apart proces gestart worden om de brieven op te stellen en voorafgaand daaraan de nabestaanden (telefonisch) te benaderen?
Hiervoor is speciale expertise vereist.
Er zal een aparte erkenningsbrief geformuleerd moeten worden voor de nabestaanden van de overleden kinderen. Daarbij rekening houdend met de gezinssamenstelling van het overleden kind – partner en kinderen en ouders.

? is dit serieus bedoeld of te regelen.

Voor de verdere uitwerking van deze regeling is het wenselijk met het ouderpanel te spreken. Zij hebben eerder aangegeven dat erkenning van (het leed van ouders omtrent) overleden kinderen van belang is. Op 7 december staat een sessie met het ouderpanel gepland. De insteek is om bovengenoemde beleidslijn en overwegingen toe te lichten, inclusief de overwegingen om niet alleen ouders maar ook andere nabestaanden te erkennen in het leed. De focus van het gesprek zal liggen op de nadere uitwerking en aspecten als bejegening.

Financieel

De toekenning van een geldbedrag aan de nabestaanden van overleden kinderen aan de hand van de bestaande staffel van de kindregeling kost circa € 1,4 mln. Dit kan binnen de reeds beschikbare middelen voor de kindregeling worden opgevangen.

Wanneer uitgegaan wordt van de leeftijd van de kinderen bij overlijden en de gehanteerde staffel bij de kindregeling, ziet het financiële beeld er als volgt uit:

Overleden kinderen, leeftijd berekend op moment van overlijden			
Leeftijdscategorie	**Aantal**	**Bedrag Kindregeling**	**Totaal**
0 tm 5 jaar	314	€ 2.000	€ 628.000
6 tm 11 jaar	25	€ 4.000	€ 100.000
12 tm 14 jaar	13	€ 6.000	€ 78.000
15 tm 17 jaar	18	€ 8.000	€ 144.000
18 jaar en ouder	43	€ 10.000	€ 430.000
Totaal	**413**		**€ 1.380.000**

Indien wordt gekozen voor een vast bedrag voor alle overleden kinderen van (stel) € 10.000, kost deze regeling maximaal € 4,1 mln. (413*10.000), wat ook binnen de beschikbare middelen voor de kindregeling kan worden ingepast.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

01-12-2022

6/12 15.00

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota nabestaanden van overleden kinderen

Datum
30 november 2022

Notanummer
2022-000291628

Bijlagen
geen

Aanleiding

In de periode van de toeslagenproblematiek zijn er – voor zover we nu weten - 413 kinderen[1] van gedupeerde KOT-aanvragers overleden. De ouders en in enkele gevallen partner en kinderen van deze overleden kinderen hadden naast het verwerken van dit verlies ook nog om te gaan met de toeslagenproblematiek. In deze nota wordt een voorstel gedaan om ook de overleden kinderen te erkennen als getroffenen door de toeslagenproblematiek.

Beslispunt

1. Gaat u akkoord om ook overleden kinderen te erkennen in hun getroffen zijn door de toeslagenproblematiek.

2. Gaat u akkoord om de erkenning van getroffen zijn vorm te geven in een geldbedrag vergelijkbaar met de financiële tegemoetkoming onder de kindregeling en deze toe te kennen aan hun ouders dan wel partner of kinderen in de volgorde als genoemd onder punt 4.Toetsmoment is het moment van overlijden van het kind.

3. Gaat u akkoord het geldbedrag naar analogie van de kindregeling te staffelen naar leeftijdscategorie en als peildatum de datum van overlijden van het kind aan te wijzen?

4. Gaat u akkoord om de ouders dan wel partner of kinderen van de overleden kinderen aan te wijzen als begunstigden van het geldbedrag in de volgorde:
   1. De toeslagpartner van het overleden kind of, indien afwezig:
   2. De eigen kinderen van het overleden kind, alle in leven zijnde kinderen (vgl. artikel 4, tweede lid, Akw, zijnde biologische kinderen, geadopteerde en erkende kinderen) of, indien afwezig:
   3. de ouders van het overleden kind.

   Waarbij de verdeling in geval van meerdere kinderen in gelijke mate dient plaats te vinden en bij ouders door de helft (ook indien die inmiddels gescheiden zijn).

akkoord.

[1] Zie toelichting bij doelgroep

4. Indien noch 1, noch 2, noch 3 aan de orde is, dan wordt de tegemoetkoming niet gedaan.

5. Gaat u akkoord met het vragen van advies aan het ouderpanel over de uitwerking van hun eerdere reflectie op een regeling voor overleden kinderen en hen met name te bevragen op de **verdere uitwerking** voor het vormgeven van voornoemde erkenning.

Kernpunten

- Kinderen van gedupeerde KOT-aanvragers, (voormalig) pleegkinderen en (mogelijk op termijn ook) eigen kinderen van ex-partners krijgen met de inwerkingtreding van de kindregeling in de wet een zelfstandig recht; zij zijn immers ook getroffen door de toeslagenproblematiek. Die erkenning is vormgegeven in een financiële tegemoetkoming en brede ondersteuning om tot emotioneel herstel te komen; een steun in de rug om weer aan hun toekomst toe te komen.

- Overleden kinderen vallen niet onder de reikwijdte van de kindregeling. Gezien het doel van de kindregeling – het bieden van steun in de rug voor de toekomst – is dat een logisch maar gevoelig en onwenselijk gegeven.

- Zouden deze overleden kinderen nog leven, dan zouden zij worden erkend, een financiële tegemoetkoming en brede ondersteuning t.b.v. emotioneel herstel ontvangen. Ondanks dat deze kinderen niet meer in leven zijn, is er wel behoefte aan erkenning dat zij als kind van de gedupeerde KOT-aanvrager ook getroffen zijn geweest door de toeslagenproblematiek. We adviseren ook deze kinderen te erkennen als getroffene door de toeslagenproblematiek. Het voorstel is om die erkenning vorm te geven in een erkenningsbrief en een geldbedrag voor de ouders dan wel partner of kinderen. Ook de onderbouwing van de erkenning van de overleden kinderen langs deze weg is belangrijk, mede gezien de kritiek op de reikwijdte van de hersteloperatie.

- Net als bij de overleden gedupeerden is er de keuze tussen:
  a. het toekennen aan (de nalatenschap van) het overleden kind en
  b. het toewijzen aan een ander persoon.
  Bij optie a. zijn de regels van het erfrecht (erfbelasting, schuldeisers) van toepassing. Bij optie b. kan gekozen worden om een specifieke categorie begunstigden aan te wijzen. In dat geval speelt het erfrecht geen rol.

  Er wordt geadviseerd de begunstigden aan te wijzen (optie b.). Daarbij ligt het voor de hand om primair het eigen gezin (partner en eventuele kinderen) van het betreffende kind aan te wijzen. Immers, zonder overlijden zou de erkenning en steun in de rug ook aan hen tegemoet zijn gekomen. Voorgesteld wordt eerst de partner van het overleden kind aan te wijzen als ontvanger van de tegemoetkoming, dit betreft dan de toeslagpartner bij overlijden. Bij afwezigheid van een partner, worden de kinderen aangewezen en bij afwezigheid daarvan de ouders van het overleden kind. Zijnde alle in

leven zijnde kinderen (vlg. artikel 4 Akw, zijnde biologische kinderen, geadopteerde en erkende kinderen).
Deze volgorde is in zoverre in lijn met de gangbare 'cascade van het erfrecht' dat daarin ook eerst het eigen gezin als erfgenaam wordt aangemerkt (inclusief kinderen) en als dat eigen gezin er niet is, de ouders van het overleden kind (inclusief eventuele broers en zussen). Overigens valt deze laatste categorie familieleden hier buiten de categorie mogelijk begunstigden. Deze optie wordt ook het best uitvoerbaar geacht. De voorgestelde lijn zal worden getoetst op uitvoerbaarheid in een uitvoeringstoets door DG Toeslagen.

Toelichting

Erkenning
Overleden kinderen kan geen steun in de rug meer gegeven worden met het oog op hun toekomst. Maar ze kunnen wel 'gezien' en daarmee erkend worden. Ouders van kinderen die zijn overleden in de periode van de toeslagenproblematiek geven aan dat ook zij erkend zouden moeten worden. We weten dat erkenning van de kinderen bijdraagt aan het herstel van de ouders, naasten. Daarom is gezocht naar een alternatieve invulling van het erkennen van hun getroffen zijn door de toeslagenproblematiek.

Er is beperkt zicht op de exacte (erkennings-)behoeften van ouders dan wel partners of kinderen. Daarnaast wordt verondersteld dat er geen eenduidige behoefte is. Het is mogelijk dat de voorgestelde erkenning voor overleden kinderen daarom niet bij iedereen op draagvlak kan rekenen.

De meest tastbare vorm van erkennen is het – net als aan levende kinderen onder de kindregeling – toekennen van een geldbedrag. Daarmee wordt erkend dat ook het overleden kind onderdeel was van het gezin dat getroffen is door de toeslagenproblematiek. Een aantal ouders heeft al aangegeven dat het toekennen van een vrij te besteden geldbedrag een denkbare vorm van erkenning zou kunnen zijn. Er wordt een geldbedrag voor nabestaanden geadviseerd omdat dit nabestaanden de meeste vrijheid geeft om dit naar eigen inzicht uit te geven.

Het ouderpanel heeft hierover reeds in februari 2022 aangegeven deze richting te volgen en geen alternatieve invulling te hebben. Het ouderpanel heeft kenbaar gemaakt graag nogmaals mee te denken over het vormgeven van een regeling voor overleden kinderen.

Overleden kinderen
Waar we in deze nota spreken over overleden kinderen bedoelen we overleden kinderen van gedupeerde KOT-aanvragers, overleden (voormalig) pleegkinderen en overleden (pleeg)kinderen van ex-partners. Dit zijn de kinderen die, wanneer zij in leven zouden zijn, voor de kindregeling in aanmerking zouden zijn gekomen. Er zijn bij UHT 413 kinderen van gedupeerde KOT-aanvragers in beeld. Maar er zal naar verwachting een beperkte hoeveelheid (voormalig) pleegkinderen zijn die nu nog niet in beeld is.

Geldbedrag

De keuze voor welk bedrag kan zijn één en hetzelfde bedrag voor alle overleden kinderen of de lijn van de staffel van de kindregeling volgen.

Onze voorkeur gaat uit naar de laatste optie en dus te kijken naar de leeftijd van het kind zoals ook in de kindregeling wordt gedaan. Achterliggende gedachte van de staffel in de kindregeling is aansluiting zoeken bij de levensfase waarin deze kinderen op de peildatum verkeren. Voor de overleden kinderen geldt dat het meest neutrale criterium waarmee de hoogte van een geldbedrag kan worden bepaald, aansluiting zoeken bij het gehanteerde principe voor kinderen onder kindregeling. Bovendien denken we dat elk ander bedrag dat gekozen zou worden, arbitrair is.

Peildatum
De peildatum betreft de datum die bepaalt wat de hoogte van de financiële tegemoetkoming zou moeten zijn. Wij stellen voor als peildatum te hanteren, de datum van overlijden van het kind.

Begunstigden van de financiële tegemoetkoming
Overleden kinderen zelf kunnen ten principale geen begunstigde meer zijn. Wanneer een financiële tegemoetkoming aan het overleden kind wordt toegekend valt het in diens nalatenschap als er niks wordt geregeld. Indachtig de bedoeling om voor de ouders dan wel partner of kinderen te erkennen dat ook de overleden kinderen getroffen zijn geweest door de toeslagenproblematiek, zijn de directe naasten van het overleden kind de meest voor de hand liggende begunstigden. Voor het bepalen van de volgorde van het 'trekkingsrecht' kunnen begunstigden worden aangewezen in de volgende volgorde:

1. De toeslagpartner van het overleden kind op het moment van overlijden of, indien afwezig:
2. De eigen kinderen van het overleden kind, alle in leven zijnde kinderen (vgl. artikel 4, tweede lid, Algemene kinderbijslagwet, zijnde biologische kinderen, geadopteerde en erkende kinderen) of, indien afwezig:
3. de ouders van het overleden kind.

Wanneer het overleden kind geen eigen gezin had, en de ouders van het overleden kind ook niet meer leven, wordt er geen financiële tegemoetkoming toegekend. Broers en zussen worden niet als potentieel begunstigde aangemerkt.

Verdeling
Wanneer het overleden kind een toeslagpartner had komt het geldbedrag de partner toe, ongeacht of er ook kinderen zijn.
Wanneer het overleden kind geen toeslagpartner had, maar wel kinderen, kan één van de kinderen van het overleden kind een aanvraag indienen. Die aanvraag vormt voor UHT aanleiding om alle in aanmerking komende kinderen te beoordelen en naar rato een geldbedrag toe te kennen en uit te betalen aan de betreffende kinderen. Het is niet noodzakelijk dat ieder kind individueel een aanvraag doet.

Wanneer het overleden kind geen gezin had – naar verwachting zijn dat de minderjarige overleden kinderen – dan komt het geldbedrag aan diens ouders toe. Het bedrag komt aan ieder van hen voor de helft toe. Hier geldt dat de ouder die de aanvraag doet de verplichting krijgt de helft aan de andere ouder te geven

(ook indien die ouders gescheiden zijn). Vanwege de verplichting tot verdelen, zal het geldbedrag worden uitgezonderd van schenkbelasting.

Wijze van toekennen
Ouders dan wel partner of kinderen van het overleden kind kunnen zich melden bij UHT en op een laagdrempelige wijze een aanvraag doen voor de erkenning van het overleden kind. Ouders dan wel partner of kinderen van overleden kinderen die al bekend zijn bij UHT, worden door UHT benaderd.

Ouderpanel
Voor de verdere uitwerking van deze regeling is het wenselijk met het ouderpanel te spreken. Zij hebben eerder aangegeven dat erkenning van (het leed van ouders omtrent) overleden kinderen van belang is. Op 7 december staat een sessie met het ouderpanel gepland. De insteek is om bovengenoemde beleidslijn en overwegingen toe te lichten, inclusief de overwegingen om niet alleen ouders maar ook partner of kinderen te erkennen in het leed. De focus van het gesprek zal liggen op de nadere uitwerking en aspecten als bejegening.

Uitvoerbaarheid
Het voorstel zal bij wet geregeld moeten worden. Het is nodig een uitvoeringstoets te doen. Voor de uitvoerbaarheid is het in ieder geval van belang om bij de uitwerking met de volgende elementen rekening te houden:

- De vereiste capaciteit voor UHT en een duidelijke planning, zodat UHT zich op de uitvoering kan voorbereiden;
- Inzicht in wie de nabestaanden van het overleden kind zijn, uitgangspunt is immers om al in beeld zijnde familieleden actief door UHT te laten benaderen. De gerichte keuze voor partners/kinderen en bij gebreke daaraan ouders draagt daar aan bij.

Communicatie
In de uitvoering van de kindregeling is het belangrijk ervoor te waken dat deze groep niet per ongeluk de erkenningsbrief voor kinderen ontvangt. Overleden kinderen zijn geregistreerd en daarom relatief gemakkelijk in kaart te brengen.

Wel moet er een apart proces gestart worden om de brieven op te stellen en voorafgaand daaraan de nabestaanden (telefonisch) te benaderen.
Hiervoor is speciale expertise vereist.
Er zal een aparte erkenningsbrief geformuleerd moeten worden voor de nabestaanden van de overleden kinderen. Daarbij rekening houdend met de gezinssamenstelling van het overleden kind – partner en kinderen en ouders.

Financieel
De toekenning van een geldbedrag aan de nabestaanden van overleden kinderen aan de hand van de bestaande staffel van de kindregeling kost circa € 1,4 mln. Dit kan binnen de reeds beschikbare middelen voor de kindregeling worden opgevangen.

Wanneer uitgegaan wordt van de leeftijd van de kinderen bij overlijden en de gehanteerde staffel bij de kindregeling, ziet het financiële beeld er als volgt uit:

Overleden kinderen, leeftijd berekend op moment van overlijden			
Leeftijdscategorie	**Aantal**	**Bedrag Kindregeling**	**Totaal**
0 tm 5 jaar	314	€ 2.000	€ 628.000
6 tm 11 jaar	25	€ 4.000	€ 100.000
12 tm 14 jaar	13	€ 6.000	€ 78.000
15 tm 17 jaar	18	€ 8.000	€ 144.000
18 jaar en ouder	43	€ 10.000	€ 430.000
Totaal	**413**		**€ 1.380.000**

Indien wordt gekozen voor een vast bedrag voor alle overleden kinderen van (stel) € 10.000, kost deze regeling maximaal € 4,1 mln. (413*10.000), wat ook binnen de beschikbare middelen voor de kindregeling kan worden ingepast.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota regeling nabestaanden overleden gedupeerden

Datum
30 november 2022

Notanummer
2022-0000291387

Bijlagen
geen

Aanleiding

Er wordt gewerkt aan het vormgeven van beleid voor de situatie dat (mogelijk) gedupeerde aanvragers van een kinderopvangtoeslag zijn overleden en hun toeslagpartners, waarvan wordt verondersteld dat zij als lid van het gezin (indirect) het positieve effect van de herstelmaatregelen van de aanvrager zouden hebben ondervonden, nu geen toegang hebben tot compensatie of vervolgregelingen. In aanvulling op nota DGH 276484 (bijgevoegd) wordt in deze nota nader uitgewerkt hoe een regeling voor nabestaanden vormgegeven kan worden. Parallel krijgt u een nota over de regeling voor nabestaanden van overleden kinderen

Beslispunten

Gaat u akkoord met de volgende uitgangspunten voor een regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerden?

1. Doel
   - Het ondersteunen van het achterblijvende gezin van de aanvrager dat door het overlijden van de aanvrager het profijt van de herstelregelingen niet heeft genoten.
2. Begunstigden
   - Als begunstigden worden aangewezen:
     - De toeslagpartner van de aanvrager op het moment van overlijden, indien afwezig:
     - De in leven zijnde eigen kinderen (biologische, geadopteerde en erkende kinderen) van de overleden aanvrager (naar rato). Andere kinderen (zoals pleegkinderen) worden vallen hier niet onder.
3. Herstelregelingen
   - De toeslagpartner c.q. kinderen krijgen zelfstandig aanspraak op de herstelmaatregelen van de overleden aanvrager.
   - Het gaat om de 30.000 euro, integrale beoordeling en werkelijke schade van de aanvrager.
   - De hier begunstigde toeslagpartner wordt uitgesloten van de ex-partnerregeling. De kinderen behouden wel recht op de kindregeling.
4. Schulden
   - De publieke schulden van de aanvrager en de toeslagpartner worden kwijtgescholden.
   - De private schulden van aanvrager en toeslagpartner komen in aanmerking voor de private schuldenregeling.

- Schulden van kinderen vallen niet onder de publieke en private schuldenregelingen.

5. Uitvoering
   - UHT toetst op aanvraag van de toeslagpartner of kinderen of de inmiddels overleden aanvrager als gedupeerd kan worden aangemerkt.
   - Herstel wordt geboden aan de toeslagpartner op het moment van overlijden van de overleden aanvrager.
   - Indien er geen toeslagpartner is, kan één van de kinderen een aanvraag doen voor alle kinderen. Die kinderen ontvangen allen hun deel.
6. Nabestaanden van overleden ex-partner
   - Indien een ex-partner (als bedoeld in de ex-partnerregeling) is overleden, wordt er **niet voorzien** in een nabestaandenregeling voor zijn toeslagpartner en/of kinderen.
7. Ex-partners van overleden aanvragers
   - De ex-partner van een overleden aanvrager die, bijvoorbeeld door scheiding, ex-partner werd vóór het overlijden van de aanvrager, kan aanspraak maken op de ex-partnerregeling als hij/zij aan de voorwaarden voldoet. Dit wordt in de wet opgenomen.
8. Starten met de uitvoering
   - Geadviseerd wordt om pas na inwerkingtreding van de wet te starten met uitbetaling.
   - Wel wordt UHT verzocht om al voor de inwerkingtreding zoveel mogelijk voorwerk te verrichten, zodat de betaling zo snel mogelijk kan starten als de wet in werking is getreden.
9. Hardheidsclausule
   - Geadviseerd wordt de hardheidsclausule in de Wet Hersteloperatie Toeslagen van toepassing te verklaren op de nabestaandenregeling.

Kernpunten

1. Doel

Door het overlijden van de gedupeerde aanvrager, vervalt het recht op herstel. Het gezin op het moment van overlijden blijft daardoor met lege handen achter. Het uitgangspunt bij de oplossing voor nabestaanden van overleden gedupeerden is om zoveel mogelijk de situatie te benaderen die zou bestaan als de gedupeerde aanvrager nog in leven was. Hierbij zou veelal het gezin van de overleden gedupeerde (indirect) deelgenoot zijn van de compensatie en schuldenregeling.

2. Begunstigden van de regeling

Om het achterblijvende gezin na overlijden van de aanvrager te laten delen in de regelingen van de hersteloperatie, moet de aanspraak overgaan op de leden van het gezin. Zoals eerder beschreven (zie bijlage) sluit **het aanwijzen** van de toeslagpartner als begunstigde, en de kinderen als er geen toeslagpartner is, het beste aan bij deze wens. Onder het niet aanwezig zijn van een toeslagpartner wordt verstaan:

- Er was op het moment van overlijden geen toeslagpartner;
- De toeslagpartner is nadien overleden.

In die gevallen kunnen kinderen van de overleden aanvrager delen in de compensatie die aan de ouder zou zijn verleend. Als een toeslagpartner er voor kiest om geen aanvraag in te dienen, dan kunnen de kinderen daar niet in delen.

Binnen de hersteloperatie wordt voorzien in een nieuwe start voor de gedupeerde aanvrager. Vanuit deze gedachte (dat gekeken wordt naar de situatie binnen het gezin) kan worden verdedigd dat degene die op het moment van overlijden de **toeslagpartner** is van de overleden aanvrager aanspraak kan maken op de herstelmaatregelen. De ratio is dat wordt verondersteld dat de partner bij leven van de aanvrager een voordeel zou hebben genoten door erkenning van gedupeerdheid van de aanvrager. Dit zal vaak (maar niet altijd) feitelijk het geval zijn als de toeslagpartner wordt aangewezen. Er is dan sprake van een huwelijk, geregistreerd partnerschap samenlevingscontract of gezamenlijk kind. Onder omstandigheden kunnen echter ook een samenwonende broer, zus of onbekende derde als toeslagpartner kwalificeren.

Ook is het verdedigbaar dat de kinderen aanspraak kunnen maken op het bedrag uit de herstelmaatregelen als er op het moment van overlijden geen toeslagpartner is. Zij behoren tot het gezin en zouden eveneens hebben geprofiteerd van het feit dat hun ouder bij leven herstel had ontvangen. Zo hebben zij bij overlijden mogelijk de erfenis moeten verwerpen vanwege schulden of hebben zij hun ouders lange tijd moeten bijstaan.

We stellen daarom voor in alle gevallen waarin een aanvrager van een herstelmaatregel is overleden, de aanspraken van de overledene toe te kennen aan de overblijvende toeslagpartner op het moment van overlijden. Dit houdt in dat ook compensatie wordt geboden als de aanvrager bij leven geen aanvraag heeft gedaan. Als op het moment van overlijden van de aanvrager **geen toeslagpartner** aanwezig is, kunnen de kinderen naar rato aanspraak maken op het bedrag dat uit 30k, eventuele integrale beoordeling en werkelijke schade voortkomt.

Onder **kinderen** wordt verstaan, alle in leven zijnde eigen kinderen (volgens art. 4, tweede lid Akw, zijnde biologische kinderen, geadopteerde en erkende kinderen), ongeacht de vraag of zij op het moment van overlijden daadwerkelijk onderdeel uitmaken van het huishouden. Dit zijn de kinderen die in het algemeen structureel worden gerekend en onder het erfrecht erfgenaam zouden zijn. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de wens om het gezin van de overleden aanvrager te laten profiteren. Wel betekent dit dat uitwonende kinderen kunnen delen. Zij zijn weliswaar niet letterlijk onderdeel van het huishouden, maar behoren tot het gezin van de overleden aanvrager. Een onderscheid tussen thuiswonend en uitwonend zou uitvoeringstechnisch lastig en slecht uitlegbaar zijn. Ook uitwonende kinderen profiteren van het feit dat hun ouders door de hersteloperatie uit de financiële problemen komen. Zo kunnen deze ouders weer bijdragen aan de studie of woonsituatie van de uitwonende kinderen, waar zij dit voorheen door de KOT-problematiek niet konden.

Hoewel met bovenstaande definitie de gewenste situatie zoveel mogelijk wordt benaderd, is niet uit te sluiten dat kinderen die niet onder de definitie vallen, zich toch deel van het gezin voelen. Zo vallen ook pleegkinderen niet onder deze definitie. Deze definitie is toch gekozen omdat deze het best aansluit bij het erfrecht en beter uitvoerbaar is.

3. Herstelregelingen

De vraag is op welke herstelregelingen aanspraak blijft bestaan. Geadviseerd wordt om de toeslagpartner en de kinderen de aanspraak te geven op 30k,

integrale beoordeling en werkelijke schade. Het openstellen van alle vervolgregelingen past bij de ratio achter de regeling. Als bijvoorbeeld de afhandeling van werkelijke schade uitgesloten zou worden, dan zou de vervolgvraag rijzen of het redelijk is om al gedane aanvragen werkelijke schade door aanvragers buiten behandeling te laten. Wel leidt deze keuze tot in potentie lastige uitvoeringsvragen. Zo is een vraag hoe de commissie werkelijke schade de aannemelijkheid van de schade van een overleden aanvrager kan beoordelen. We kunnen ons voorstellen dat het voor de toeslagpartner moeilijk zal zijn om de werkelijke schade van de overledene aannemelijk te maken en dat het proces om die reden mogelijk als weinig bevredigend wordt ervaren.

Om dubbele compensatie te voorkomen worden nabestaande toeslagpartners onder deze regeling uitgezonderd van de ex-partnerregeling. Kinderen van overleden aanvragers behouden wel hun recht op de kindregeling. Het doel van die regeling is een steun in de rug te bieden voor kinderen die getroffen zijn en staat los van het KOT herstel dat de ouders bij leven zouden hebben gekregen.

4. Schuldenregelingen

Bij leven van de aanvrager worden de schulden van de aanvrager en zijn toeslagpartner meegenomen in de schuldenregelingen. Indien de aanvrager is overleden kunnen deze regelingen niet worden benut. Het ligt daarom in de rede om het recht om een aanvraag te doen voor deze regelingen mogelijk te maken voor de toeslagaanvrager en de kinderen. De schulden en/of achterstanden die vervolgens worden kwijtgescholden hebben uitsluitend betrekking op de (in aanmerking komende) schulden van de aanvrager en de toeslagpartner. De schulden van de nabestaande kinderen zouden bij leven van de aanvrager niet zijn kwijtgescholden. Het ligt dan ook niet in de rede om de schulden van de kinderen mee te nemen in de schuldenregelingen.

5. Uitvoering

UHT kent een deel van de overleden gedupeerden omdat hun erven zich gemeld hebben om voor herstel in aanmerking te komen en al is bezien of de overledene gedupeerd is. Er zijn echter ook nog onbekende overleden aanvragers. In totaal zijn er circa 10.000 KOT-aanvragers overleden in de periode sinds 1 januari 2005.[1] Het is onbekend hoeveel overleden aanvragers gedupeerd zijn. Het is daarom maar zeer beperkt mogelijk om een ambtshalve toekenning te doen.

Voorgesteld wordt dat de toeslagpartner een aanvraag indient, waarna UHT de regeling zoals beschreven in werking stelt. Indien er geen toeslagpartner is, kan één van de kinderen van de overleden aanvrager een aanvraag indienen. Die aanvraag vormt voor UHT aanleiding om alle in aanmerking komende kinderen te beoordelen en naar rato compensatie te bieden en uit te betalen aan de betreffende kinderen. Het is niet noodzakelijk dat ieder kind individueel een aanvraag doet.

6. Nabestaanden van overleden ex-partner

[1] Daarbij ontbreken voldoende betrouwbare cijfers van het jaar 2005, dus dit getal zal in de praktijk nog wat hoger liggen.

Anders dan bij de KOT-aanvrager, wordt in de ex-partnerregeling de nieuwe toeslagpartner expliciet uitgesloten van herstel. Zo zijn schulden van de nieuwe partner zoveel mogelijk uitgesloten van de schuldenregeling. Ook de kinderen die na het toeslagpartnerschap met de gedupeerde aanvrager zijn geboren, vallen niet onder de kindregeling. De ratio hierachter is dat zij de toeslagenproblematiek niet aan den lijve hebben ondervonden. Bij leven van de ex-partner had zijn gezin daarom ook in mindere mate profijt gehad van het herstel. Het ligt daarom niet in de rede om toeslagpartner van de ex-partner wel toegang te geven tot een nabestaandenregeling. Hier staat tegenover dat het arbitrair was wie in het verleden de toeslagen heeft aangevraagd (aanvrager) en wie als ex-partner geldt. Beide personen zijn gedupeerd en kunnen daardoor grote negatieve gevolgen hebben ervaren. Vanuit dit perspectief kan worden beargumenteerd dat, net zoals geldt voor de toeslagpartner op het moment van overlijden bij een gedupeerde aanvrager, ook de toeslagpartner (en kinderen) van een ex-partner zouden hebben geprofiteerd van de tegemoetkomingen van de ex-partner en daarom in aanmerking zouden moeten kunnen komen voor de herstelmaatregelen voor de ex-partner. Geadviseerd wordt echter uit te gaan van de manier waarop in de ex-partnerregeling ook nu al omgegaan wordt met het nieuwe gezin.

7. Ex-partners van overleden aanvragers

Met het hiervoor opgenomen voorstel wordt een toekenning geboden voor degenen die op het moment van overlijden partner waren van de gedupeerde (de huidige toeslagpartner). Er zijn ook voormalig partners die (bijvoorbeeld door scheiding) niet meer toeslagpartner van de gedupeerde aanvrager waren op het moment van overlijden van de aanvrager. Deze personen worden niet automatisch als ex-partner aangemerkt, omdat de aanvrager geen aanvraag voor herstel meer kan doen vanwege diens overlijden. Een mogelijkheid voor deze groep om een aanvraag in behandeling te laten nemen stond in een eerdere versie van de conceptwet, maar is eruit gehaald in verband met de samenloop met de groepen die in deze nota worden behandeld. Wij stellen voor om deze zelfmelders groep ex-partners opnieuw in de wet op te nemen.

8. Starten met uitvoering

Het beleid m.b.t. het bevoordelen van nabestaanden van een overleden aanvrager wordt uitgewerkt. Na deze beleidsmatige uitwerking (en voor zover mogelijk ten dele parallel) worden wetgeving en de uitvoeringstoets opgesteld. Nadat dit door de beide Kamers is aanvaard kan dit in uitvoering worden gebracht. We hebben bezien op welke manier dit beleid zo spoedig mogelijk kan worden uitgevoerd. Een optie zou kunnen zijn om dit onderdeel vooruitlopend op wetgeving uit te gaan voeren en in het aanvullende wetsvoorstel terugwerkende kracht te geven. De maatregel zou dan vooruitlopend op wetgeving bij beleidsbesluit moeten worden vormgegeven en aangekondigd.

We ontraden dit, omdat aan het gebruik van beleidsbesluiten strenge eisen zijn gesteld in verband met onrechtmatigheid, legitimiteit en rechtszekerheid. Daarnaast dient UHT de uitvoering voor te bereiden. Gegeven de complexiteit van de nabestaandenregeling brengt het niet als medewetgever betrekken van beide Kamers risico's met zich. Gegeven de vele keuzes die gemaakt zijn bij de vormgeving van dit beleid, achten we de kans aanwezig dat het parlement hier (op onderdelen) andere keuzes in wil maken. Indien de uitvoering al gestart zou zijn, kan hier niet meer op worden teruggekomen.

We geven er gezien voorgaande de voorkeur aan om dit beleid op te nemen in het aanvullende wetsvoorstel. Om deze groep zo snel mogelijk te kunnen helpen kan UHT al tijdens het wetgevingsproces een deel van het voorwerk verrichten voor de uitvoering van de regeling voor de reeds bij UHT bekende gevallen. Voor deze beoordeling "achter de schermen" dient wel duidelijk te zijn dat er een grondslag aanwezig is, bijvoorbeeld om de systemen te raadplegen om de gedupeerdheid van overledenen vast te stellen. Op het moment van inwerkingtreding kan de rest van het proces worden afgerond (waaronder persoonlijke gesprekken) en vervolgens het betaalproces snel worden opgestart. Dat levert voor de bestaande groep gevallen enige tijdwinst op, al kan afronding pas na inwerkingtreding plaatsvinden.

hoe?

9. Hardheidsclausule

De wet Hersteloperatie Toeslagen bevat in artikel 9.1 een hardheidsclausule die ziet op een aantal artikelen in de wet. Die hardheidsclausule geeft het betrokken bestuursorgaan de bevoegdheid om bij onvoorziene onbillijkheden van overwegende aard af te wijken van de daarin genoemde artikelen. Omdat niet uit te sluiten valt dat hier ook bij de regeling voor nabestaanden sprake van kan zijn, wordt voorgesteld de hardheidsclausule ook op deze regeling van toepassing te verklaren.

Uitvoerbaarheid

Steeds geldt dat de voorstellen worden gedaan met het voorbehoud van een uitvoeringstoets. Over de uitvoerbaarheid kan – vooruitlopend daarop - het volgende worden opgemerkt:

- In de voorgestelde regeling wordt in veel gevallen aangesloten bij bestaande kaders (begrip toeslagpartners, kind-begrip in artikel 4, lid 2 AWK). Dat draagt bij aan de uitvoerbaarheid. Dat geldt ook voor de keuze om primair alleen de toeslagpartner aan te wijzen en alleen als die er niet (meer) is, de eigen kinderen aan te wijzen.
- De gemaakte keuzes (op aanvraag, naar rato compenseren van kinderen) worden ingeschat als goed uitvoerbaar.
- Gelet op de materie, is onvermijdelijk dat het ingewikkelde regelingen zijn, waarbij de uitvoering aanleiding kan geven tot uitvoeringsdilemma's. Om die reden wordt gemeend dat het mogelijk moet zijn gevallen die nu niet (voldoende precies) voorzien kunnen worden, onder de werking van de hardheidsclausule te brengen.
- Uitvoeringsvragen die geadresseerd moeten worden staan hieronder opgesomd:
- Doordat de aanvrager is overleden kan het in sommige gevallen lastig zijn de aanspraak op compensatie vast te stellen. In twijfelgevallen kan een oudergesprek bepalend zijn voor de aanspraak op compensatie, in die gevallen zou het voordeel van de twijfel gegeven kunnen worden. Ook is het in individuele gevallen denkbaar dat de ouder geen recht op compensatie zou hebben gehad, bijvoorbeeld in lopende strafzaken die zijn gestaakt wegens het overlijden van de ouder.
- Het naar rato verdelen onder kinderen van de overleden ouder is alleen mogelijk als met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld om welke kinderen het gaat. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat een overleden ouder in het buitenland geboren kinderen heeft die niet in de BRP geregistreerd staan.

- Als UHT achter de schermen een beoordeling heeft verricht vooruitlopend op wetgeving, terwijl het niet van wetgeving komt, dan rijst de vraag wat de status is van die beoordeling.
- Als kinderen een aanvraag indienen, dan kunnen zij alleen in aanmerking komen als er geen toeslagpartner (meer) is. Het gaat dan om de situatie dat er op het moment van overlijden geen toeslagpartner meer was of deze is overleden. Bij uit beeld geraakte en naar het buitenland vertrokken partners kan dat lastig zijn vast te stellen. Voor de toegang tot de aanvullende werkelijke schade geldt dat het voor partners en kinderen lastig kan zijn de werkelijke schade van de overleden aanvrager te onderbouwen. Openstellen van deze gang kan daarmee leiden tot teleurstelling bij kinderen en partners, maar ook tot lastig te beoordelen aanspraken voor UHT en de CWS.
- De verdeling van de herstelregelingen over meerdere kinderen, leidt mogelijk tot een veelheid aan beschikkingen. Ook kan het voorkomen dat kinderen niet allemaal bekend zijn. Dat heeft ook implicaties voor het naar rato verdelen.

Budgettaire gevolgen
De toekenning van de herstelmaatregelen aan toeslagpartners van overleden gedupeerden kan binnen de huidige begroting worden ingepast. Er is geen sprake van additionele uitgaven, aangezien gedupeerden hier al recht op hebben bij niet-overlijden en in de begroting geen 'mindering' is opgenomen voor overleden gedupeerden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

22/12-2022

22/12 13.00

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Stand van zaken Wet hersteloperatie toeslagen

Datum
16 december 2022

Notanummer
2022-0000322114

Bijlagen
- Trackchanges versie aanvullend wetsvoorstel
- Aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

akkoord met opm.

Aanleiding

- Planning is het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen 16 januari aan de ACTH te sturen. In de aanloop daartoe leggen we u het huidige concept van de wet en memorie van toelichting voor. Op 13 januari ontvangt u de meer definitieve versie.
- Het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen is op een aantal punten aangevuld. We adviseren u om deze aangevulde onderdelen na te zenden naar enkele adviesorganen.
- Daarnaast schetsen we in deze nota een aantal aandachtspunten die gelden tot het moment van indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

Beslispunt:
Wij adviseren u om in te stemmen met de nazending naar Adviescollege toetsing regeldruk, Raad voor de Rechtspraak, Raad voor Rechtsbijstand en Autoriteit Persoonsgegevens van de aangevulde onderdelen waaronder de regelingen nabestaanden van overleden aanvragers en overleden kinderen.

Actiepunt:
Graag horen wij eventuele opmerkingen bij deze conceptversie van het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen, die we dan kunnen verwerken in de ACTH-versie.

Toelichting

We schetsen in deze nota:
a. de zaken die in deze versie van het aanvullende wetsvoorstel zijn aangevuld; en
b. de stand van zaken m.b.t. het aanvullende wetsvoorstel.

Ad. a Aangevulde onderdelen in het aanvullend wetsvoorstel
Het wetsvoorstel is conform besluitvorming aangevuld met:
- de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en kinderen;
- de kwijtschelding of overname van alimentatieschulden van de ex-partner; en
- het aanpassen van de termijn voor zienswijze bij de vooraankondiging.

In de bijlagen is ook een versie van de MvT gevoegd waar deze aangevulde onderdelen in revisie zijn weergegeven (bijlage 1).

De wetteksten voor de nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en kinderen zijn opgesteld door J&V en opgenomen in de voorliggende versie van het wetsvoorstel. Hierop vindt parallel vanuit ons nog een toets plaats, hetgeen kan leiden tot (kleine) wijzigingen in deze versie van het wetsvoorstel. Ook blijven we het totaal checken op consistentie. We zorgen ervoor dat eventuele wijzigingen worden opgenomen in een volgende versie van het wetsvoorstel.

Uitwerking regeling nabestaanden bij naasten van ex-partners
Bij het opnemen van de wijzigingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting constateerden we een ogenschijnlijke discrepantie die nadere toelichting behoeft. Op grond van de besluitvorming die verwerkt is in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting bestaat voor overleden kinderen van een ex-partner wel een nabestaandenregeling (voor toeslagpartner, kinderen of ouders), maar niet voor de nabestaanden van een overleden ex-partner. De reden voor dit verschil wordt in de memorie van toelichting als volgt nader toegelicht:

De regeling voor nabestaanden van overleden kinderen biedt een tegemoetkoming voor naasten van alle overleden kinderen die bij leven onder de kindregeling zouden zijn gevallen. Het gaat hierbij om kinderen van gedupeerden en van ex-partners. De erkenning voor het feit dat zij getroffen zijn, is immers op hen persoonlijk gericht. Deze erkenning wordt doorgegeven aan hun naasten (toeslagpartner, kinderen of ouders). Er wordt echter niet voorzien in een regeling voor nabestaanden van overleden ex-partners. Deze ogenschijnlijke discrepantie ligt er in dat beide regelingen een andere rationale kennen. De regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerden is – anders dan die voor de kinderen - niet gericht op erkenning van de gedupeerde, maar op het ondersteunen van het gezin dat door het overlijden geen herstelmaatregelen ontvangt. Omdat de nieuwe toeslagpartner van de ex-partner en kinderen geboren na het toeslagpartnerschap met de gedupeerde ouder geen schuldenregeling wordt geboden bij leven van de ex-partner, geldt voor hen ook geen regeling bij overlijden van de ex-partner.

Ad. b Stand van zaken aanvullend wetsvoorstel

Adviesorganen
Het aanvullende wetsvoorstel ligt op dit moment ter advisering voor bij de adviesorganen. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) ziet af van advies, omdat de administratieve lasten van het aanvullende wetsvoorstel naar verwachting gering zijn. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) verwacht niet een al te complex advies, omdat weinig nieuwe zaken met betrekking tot gegevensdeling worden geregeld ten opzichte van de inwerking getreden Wet hersteloperatie toeslagen. De reactie op het advies van de Raad voor de Rechtspraak (RvR) wordt voor de MCTH op 31 januari 2023 verwerkt, omdat de RvR vanwege het kerstreces meer tijd nodig heeft. Als AP en de Raad voor Rechtsbijstand (RvRB) de adviezen op tijd bij ons aanleveren, dan kunnen we de adviezen verwerken in de ACTH-versie van 13 januari 2023.

Eerder hebben we u geïnformeerd dat het aanvullen van het wetsvoorstel met de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers van een kinderopvangtoeslag en overleden kinderen eventuele nazending naar de adviesorganen tot gevolg kan hebben. Wij vragen uw akkoord op nazending naar ATR, RvR, RvRB en AP van de aangevulde onderdelen waaronder de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen.

De adviesorganen geven er de voorkeur aan om de eerste adviesaanvraag af te ronden (conform bovengenoemd tijdpad) en een aanvullend advies uit te brengen over deze nagezonden stukken met betrekking tot de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen. Dit lijkt ons inderdaad wenselijker dan het aanvullende advies te combineren met de lopende adviesaanvraag, wat ook daarvoor tot vertraging zou kunnen leiden. We zijn nog in gesprek over op welke termijn de adviesorganen het aanvullende advies kunnen leveren.

Wetgevingstoets JenV
De wetgevingstoets van J&V is inmiddels aangevraagd voor het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. Inhoudelijke opmerkingen van J&V ontvangen we voorafgaand aan het kerstreces. Deze zullen wij in een volgende versie van het wetsvoorstel verwerken. J&V rondt de toets af nadat alle adviezen van de adviesorganen en de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen zijn verwerkt in het wetsvoorstel.

Uitvoeringstoets regeling nabestaanden overledenen en uitvoerder werkelijke schade ex-partnerregeling
De uitvoeringstoetsen ten behoeve van het aanvullende wetsvoorstel zijn aangevraagd. De meeste uitvoeringstoetsen zullen ten tijde van de ACTH in concept gereed zijn.

Er zijn twee aandachtspunten met betrekking tot de uitvoeringstoetsen:

- Ten eerste heeft UHT aangegeven dat de uitvoeringstoets voor de regelingen voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen niet voor 1 februari 2023 af te kunnen ronden. Het is ook waarschijnlijk dat de uitkomsten van deze uitvoeringstoets niet op tijd zijn afgerond voor de beoogde behandeling in de Ministerraad van het wetsvoorstel op 10 februari 2023. Ook SZW heeft aangegeven dat de uitvoerders niet binnen de gestelde tijd kunnen afronden. Hierover vindt nog overleg plaats met SZW. Deze uitvoeringstoetsen zijn cruciaal om het wetsvoorstel te kunnen voorleggen aan de Raad van State.
- Ten tweede is – zoals eerder aangegeven - de uitvoerder van de regeling aanvullende compensatie bij werkelijke schade voor ex-partners nog niet bekend. Op 13 december is hiervoor de marktconsultatie gestart. Mogelijke uitvoerders hebben twee mogelijkheden om vragen te stellen en beantwoord te krijgen. Waarbij zij worden verzocht meteen aan te geven of zij verwachten dat uitvoering mogelijk is. De eerste reacties van uitvoerders worden 20 december verwacht. Om zo snel mogelijk zicht te hebben op uitvoeringsaspecten, wordt door een deskundige een quickscan op uitvoerbaarheid uitgevoerd op basis van de uitkomsten van de marktconsultatie en gesprekken met onder andere UHT en CWS. Deze

impactbeoordeling zal worden verstrekt aan de Raad van State en aan JenV. Uiterlijk in februari zal de formele aanbestedingsprocedure starten De gunning aan een uitvoerder is in de huidige planning voorzien voor mei 2023. Het is aan de Raad van State of zij dit voldoende acht om een advies te kunnen geven bij (dit onderdeel van) het wetsvoorstel.

Planning wetsvoorstel

De komende maand blijven wij het wetsvoorstel, waar nodig, aanscherpen. Het wetsvoorstel wordt op 19 januari 2023 behandeld in de ACTH. Voor de ACTH kan een conceptversie worden geagendeerd die gedurende het traject naar de MCTH en de MR aangevuld en verbeterd kan worden. In dit ambtelijke voorportaal wordt een afweging gemaakt of het wetsvoorstel voldoende is afgestemd met alle betrokkenen om geagendeerd te worden in de MCTH. In de voorgaande maanden hebben wij het wetsvoorstel afgestemd met alle betrokken beleidsdepartementen en de VNG. In het vervolgproces zullen we hen goed meenemen. De stukken voor de ACTH dienen uiterlijk op 16 januari 2023 aangeleverd te worden. De ACTH-versie van het wetsvoorstel ontvangt u op 13 januari 2023 in uw tas.

Actie	Datum
Aanleveren stukken voor ACTH	16 januari
ACTH	19 januari
Aanleveren stukken voor MCTH	24 januari
MCTH	31 januari
MR en verzending naar Afdeling advisering RvS	10 februari
Ontvangst advies RvS en opstellen nader rapport	Tussen 27 en 31 maart (week 13)

verdere planning

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Ministerie van Financiën

22/12/2022

22/12 13.00

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Stand van zaken Wet hersteloperatie toeslagen

Datum
16 december 2022

Notanummer
2022-0000322114

Bijlagen
- Trackchanges versie aanvullend wetsvoorstel
- Aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

akkoord met opm

Aanleiding

- Planning is het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen 16 januari aan de ACTH te sturen. In de aanloop daartoe leggen we u het huidige concept van de wet en memorie van toelichting voor. Op 13 januari ontvangt u de meer definitieve versie.
- Het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen is op een aantal punten aangevuld. We adviseren u om deze aangevulde onderdelen na te zenden naar enkele adviesorganen.
- Daarnaast schetsen we in deze nota een aantal aandachtspunten die gelden tot het moment van indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

Beslispunt:
Wij adviseren u om in te stemmen met de nazending naar Adviescollege toetsing regeldruk, Raad voor de Rechtspraak, Raad voor Rechtsbijstand en Autoriteit Persoonsgegevens van de aangevulde onderdelen waaronder de regelingen nabestaanden van overleden aanvragers en overleden kinderen.

Actiepunt:
Graag horen wij eventuele opmerkingen bij deze conceptversie van het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen, die we dan kunnen verwerken in de ACTH-versie.

Toelichting

We schetsen in deze nota:
a. de zaken die in deze versie van het aanvullende wetsvoorstel zijn aangevuld; en
b. de stand van zaken m.b.t. het aanvullende wetsvoorstel.

Ad. a Aangevulde onderdelen in het aanvullend wetsvoorstel
Het wetsvoorstel is conform besluitvorming aangevuld met:
- de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en kinderen;
- de kwijtschelding of overname van alimentatieschulden van de ex-partner; en
- het aanpassen van de termijn voor zienswijze bij de vooraankondiging.

In de bijlagen is ook een versie van de MvT gevoegd waar deze aangevulde onderdelen in revisie zijn weergegeven (bijlage 1).

De wetteksten voor de nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en kinderen zijn opgesteld door J&V en opgenomen in de voorliggende versie van het wetsvoorstel. Hierop vindt parallel vanuit ons nog een toets plaats, hetgeen kan leiden tot (kleine) wijzigingen in deze versie van het wetsvoorstel. Ook blijven we het totaal checken op consistentie. We zorgen ervoor dat eventuele wijzigingen worden opgenomen in een volgende versie van het wetsvoorstel.

Uitwerking regeling nabestaanden bij naasten van ex-partners
Bij het opnemen van de wijzigingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting constateerden we een ogenschijnlijke discrepantie die nadere toelichting behoeft. Op grond van de besluitvorming die verwerkt is in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting bestaat voor overleden kinderen van een ex-partner wel een nabestaandenregeling (voor toeslagpartner, kinderen of ouders), maar niet voor de nabestaanden van een overleden ex-partner. De reden voor dit verschil wordt in de memorie van toelichting als volgt nader toegelicht:

De regeling voor nabestaanden van overleden kinderen biedt een tegemoetkoming voor naasten van alle overleden kinderen die bij leven onder de kindregeling zouden zijn gevallen. Het gaat hierbij om kinderen van gedupeerden en van ex-partners. De erkenning voor het feit dat zij getroffen zijn, is immers op hen persoonlijk gericht. Deze erkenning wordt doorgegeven aan hun naasten (toeslagpartner, kinderen of ouders). Er wordt echter niet voorzien in een regeling voor nabestaanden van overleden ex-partners. Deze ogenschijnlijke discrepantie ligt er in dat beide regelingen een andere rationale kennen. De regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerden is – anders dan die voor de kinderen - niet gericht op erkenning van de gedupeerde, maar op het ondersteunen van het gezin dat door het overlijden geen herstelmaatregelen ontvangt. Omdat de nieuwe toeslagpartner van de ex-partner en kinderen geboren na het toeslagpartnerschap met de gedupeerde ouder geen schuldenregeling wordt geboden bij leven van de ex-partner, geldt voor hen ook geen regeling bij overlijden van de ex-partner.

Ad. b Stand van zaken aanvullend wetsvoorstel

Adviesorganen
Het aanvullende wetsvoorstel ligt op dit moment ter advisering voor bij de adviesorganen. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) ziet af van advies, omdat de administratieve lasten van het aanvullende wetsvoorstel naar verwachting gering zijn. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) verwacht niet een al te complex advies, omdat weinig nieuwe zaken met betrekking tot gegevensdeling worden geregeld ten opzichte van de inwerking getreden Wet hersteloperatie toeslagen. De reactie op het advies van de Raad voor de Rechtspraak (RvR) wordt voor de MCTH op 31 januari 2023 verwerkt, omdat de RvR vanwege het kerstreces meer tijd nodig heeft. Als AP en de Raad voor Rechtsbijstand (RvRB) de adviezen op tijd bij ons aanleveren, dan kunnen we de adviezen verwerken in de ACTH-versie van 13 januari 2023.

Eerder hebben we u geïnformeerd dat het aanvullen van het wetsvoorstel met de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers van een kinderopvangtoeslag en overleden kinderen eventuele nazending naar de adviesorganen tot gevolg kan hebben. Wij vragen uw akkoord op nazending naar ATR, RvR, RvRB en AP van de aangevulde onderdelen waaronder de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen.

De adviesorganen geven er de voorkeur aan om de eerste adviesaanvraag af te ronden (conform bovengenoemd tijdpad) en een aanvullend advies uit te brengen over deze nagezonden stukken met betrekking tot de regeling voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen. Dit lijkt ons inderdaad wenselijker dan het aanvullende advies te combineren met de lopende adviesaanvraag, wat ook daarvoor tot vertraging zou kunnen leiden. We zijn nog in gesprek over op welke termijn de adviesorganen het aanvullende advies kunnen leveren.

Wetgevingstoets JenV
De wetgevingstoets van J&V is inmiddels aangevraagd voor het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. Inhoudelijke opmerkingen van J&V ontvangen we voorafgaand aan het kerstreces. Deze zullen wij in een volgende versie van het wetsvoorstel verwerken. J&V rondt de toets af nadat alle adviezen van de adviesorganen en de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen zijn verwerkt in het wetsvoorstel.

Uitvoeringstoets regeling nabestaanden overledenen en uitvoerder werkelijke schade ex-partnerregeling
De uitvoeringstoetsen ten behoeve van het aanvullende wetsvoorstel zijn aangevraagd. De meeste uitvoeringstoetsen zullen ten tijde van de ACTH in concept gereed zijn.

Er zijn twee aandachtspunten met betrekking tot de uitvoeringstoetsen:

- Ten eerste heeft UHT aangegeven dat de uitvoeringstoets voor de regelingen voor nabestaanden van overleden aanvragers kinderopvangtoeslag en overleden kinderen niet voor 1 februari 2023 af te kunnen ronden. Het is ook waarschijnlijk dat de uitkomsten van deze uitvoeringstoets niet op tijd zijn afgerond voor de beoogde behandeling in de Ministerraad van het wetsvoorstel op 10 februari 2023. Ook SZW heeft aangegeven dat de uitvoerders niet binnen de gestelde tijd kunnen afronden. Hierover vindt nog overleg plaats met SZW. Deze uitvoeringstoetsen zijn cruciaal om het wetsvoorstel te kunnen voorleggen aan de Raad van State.
- Ten tweede is – zoals eerder aangegeven - de uitvoerder van de regeling aanvullende compensatie bij werkelijke schade voor ex-partners nog niet bekend. Op 13 december is hiervoor de marktconsultatie gestart. Mogelijke uitvoerders hebben twee mogelijkheden om vragen te stellen en beantwoord te krijgen. Waarbij zij worden verzocht meteen aan te geven of zij verwachten dat uitvoering mogelijk is. De eerste reacties van uitvoerders worden 20 december verwacht. Om zo snel mogelijk zicht te hebben op uitvoeringsaspecten, wordt door een deskundige een quickscan op uitvoerbaarheid uitgevoerd op basis van de uitkomsten van de marktconsultatie en gesprekken met onder andere UHT en CWS. Deze

impactbeoordeling zal worden verstrekt aan de Raad van State en aan JenV. Uiterlijk in februari zal de formele aanbestedingsprocedure starten De gunning aan een uitvoerder is in de huidige planning voorzien voor mei 2023. Het is aan de Raad van State of zij dit voldoende acht om een advies te kunnen geven bij (dit onderdeel van) het wetsvoorstel.

Planning wetsvoorstel

De komende maand blijven wij het wetsvoorstel, waar nodig, aanscherpen. Het wetsvoorstel wordt op 19 januari 2023 behandeld in de ACTH. Voor de ACTH kan een conceptversie worden geagendeerd die gedurende het traject naar de MCTH en de MR aangevuld en verbeterd kan worden. In dit ambtelijke voorportaal wordt een afweging gemaakt of het wetsvoorstel voldoende is afgestemd met alle betrokkenen om geagendeerd te worden in de MCTH. In de voorgaande maanden hebben wij het wetsvoorstel afgestemd met alle betrokken beleidsdepartementen en de VNG. In het vervolgproces zullen we hen goed meenemen. De stukken voor de ACTH dienen uiterlijk op 16 januari 2023 aangeleverd te worden. De ACTH-versie van het wetsvoorstel ontvangt u op 13 januari 2023 in uw tas.

Actie	Datum
Aanleveren stukken voor ACTH	16 januari
ACTH	19 januari
Aanleveren stukken voor MCTH	24 januari
MCTH	31 januari
MR en verzending naar Afdeling advisering RvS	10 februari
Ontvangst advies RvS en opstellen nader rapport	Tussen 27 en 31 maart (week 13)

verdere planning

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Ministerie van Financiën

A/ 15-01-2023

HEDEN
TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Agendering voor ACTH aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

Datum
11 januari 2023

Notanummer
2023-0000005857

Bijlagen
- Bijlagen 1-3 Aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen
- Bijlage 4 Revisieversie MVT
- Bijlage 5 Brief AP
- Bijlage 6 Advies RvRB
- Bijlage 7 U-toets VNG
- Bijlage 8 U-toets SBN

akkoord graag wel op korte termijn overleg inplannen!

Aanleiding

Het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen wordt komende maandag (16 januari) verzonden ten behoeve van de ACTH op 19 januari a.s. In deze nota wordt u verder geïnformeerd over de laatste stand van zaken met betrekking tot dit wetsvoorstel en de intrekking van het wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen.

Beslispunt: *akkoord met versturen wetsvoorstel naar ACTH*

Wij adviseren u om in te stemmen met het agenderen van het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen in de ACTH van 19 januari a.s.

Belangrijk om hierbij op te merken dat mogelijk nog niet voor alle maatregelen de uitvoeringsgevolgen volledig in kaart zijn gebracht.

Toelichting

In deze nota wordt u geïnformeerd over de volgende zaken:

1. Stand van zaken aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen
   a. Aanvullende adviesaanvragen bij adviesorganen
   b. Uitvoeringstoetsen
2. Proces intrekking wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen
3. Planning aanvullend wetsvoorstel

1. Stand van zaken aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

Het aanvullende wetsvoorstel is voor het kerstreces aangevuld met onder andere de regelingen voor nabestaanden van overleden gedupeerden en van overleden kinderen. Dit gebeurde na de adviesaanvraag bij de adviesorganen op 15 november jl. Om die reden is op 22 december 2022 voor deze aangevulde onderdelen een aanvullende adviesaanvraag gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), Raad voor de Rechtspraak (RvR), Raad voor Rechtsbijstand (RvRB) en het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Daarnaast zijn de aangevulde onderdelen bij de verschillende uitvoeringsinstanties voorgelegd voor uitvoeringstoets. Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting, met daarin ook de regelingen voor nabestaanden van overleden gedupeerden en van overleden kinderen, zijn op 22 december jl. met u besproken. Uw opmerkingen zijn in de voorliggende (ACTH)versie verwerkt.

a. Aanvullende adviesaanvragen bij adviesorganen

De adviesorganen hebben na de aanvullende adviesaanvraag op 22 december jl. aangegeven dat zij de eerdere adviesaanvraag van 15 november jl. bij voorkeur eerst afronden en daarna een aanvullend advies zullen uitbrengen over de aangevulde onderdelen (regeling nabestaanden van overleden gedupeerden en van overleden kinderen) in het wetsvoorstel. We hebben een eerste advies van de AP en de RvRB ontvangen. De AP heeft geen opmerkingen bij het conceptwetsvoorstel (zie bijlage 5). De RvRB heeft op 11 januari jl. geadviseerd (zie bijlage 6). De reactie hierop wordt op dit moment nog opgesteld en in de volgende versie aan de memorie van toelichting toegevoegd voordat het wetsvoorstel aan de MCTH wordt aangeboden. Wij zullen die stukken vanzelfsprekend ook voorafgaand aan aanbieding nog aan u voorleggen. De AP en de RvRB gaan zich de komende tijd buigen over de aangevulde onderdelen en komen hierop terug.

De RvR adviseert komende woensdag (18 januari) zowel over de eerste adviesaanvraag als over de aanvullende onderdelen. De reactie op dit advies wordt opgenomen in de MCTH-versie van het wetsvoorstel. De ATR heeft eerder aangegeven af te zien van een advies, omdat de lasten naar verwachting gering zijn. Ook de aangevulde onderdelen geven voor de ATR geen aanleiding om een advies uit te brengen.

JenV heeft voorlopige opmerkingen in het kader van de wetgevingstoets met ons gedeeld. Deze verweken wij in een volgende versie van het wetsvoorstel.

b. Uitvoeringstoetsen

De uitvoeringstoetsen bij de maatregelen in het wetsvoorstel worden op dit moment opgesteld. Naast de specialisten van UHT, kijken dan ook de specialisten van andere onderdelen van Toeslagen en de Belastingdienst naar de uitvoerbaarheid van de maatregelen. Hierbij gaat het onder meer om IV, handhaafbaarheid, fraudebestendigheid en de impact op dienstverleningskanalen zoals de BelastingTelefoon. Ook wordt bekeken wat de uitvoeringskosten zijn en of de benodigde capaciteit (fte en IV-dagen) inpasbaar zijn binnen de gewenste implementatiedatum.
Op de maatregelen ex-partnerregeling, de kindregeling voor kinderen van ex-partners, de noodvoorziening en gegevensdeling met derden worden de uitvoeringstoetsen verwacht op 28 januari 2023. Dit is tijdig voor verwerking in de stukken voor de MR van 10 februari. De VNG en SBN hebben op respectievelijk 9 en 10 januari een quickscan voor de ex-partnerregeling opgestuurd (zie bijlagen 7 en 8). Deze worden nu bestudeerd en eventueel verwerkt in het wetsvoorstel.

Uitvoeringstoetsen overleden gedupeerden en kinderen en aanpassing vooraankondiging en zienswijzetermijn

De uitvoeringstoetsen voor de maatregelen die zien op overleden gedupeerden, overleden kinderen en het aanpassen van de zienswijzetermijn zijn 23 december jl. aangevraagd bij de uitvoering. De uitvoeringstoetsen voor die regelingen zijn daarom later gestart en worden uiterlijk vrijdag 3 maart 2023 ontvangen. Deze datum ligt na de beoogde behandeling van het wetsvoorstel in de MR en verzending aan de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling). Om de MR behandeling of de adviesvraag aan de Afdeling niet te vertragen wordt op dat moment bezien in welke fase de uitvoeringstoets zich dan bevindt. De ambitie is om op dat moment de belangrijkste overwegingen en bevindingen ten aanzien

van de uitvoerbaarheid tot dan toe mee te geven. Op dat moment kan nog geen definitief oordeel over uitvoerbaarheid worden gegeven. De definitieve uitvoeringstoets zou dus alsnog tot een ander beeld kunnen leiden of toch tot de conclusie dat de regeling in ongewijzigde vorm niet uitvoerbaar is.
Op het beoogde moment van indiening bij MR kan bepaald worden of de bevindingen tot dat punt voldoende zijn om het wetsvoorstel aan te bieden aan de MR en de Afdeling.

Uitvoerder aanvullende schaderegeling werkelijke schade
In de ex-partnerregeling is opgenomen dat een ex-partner een verzoek kan doen om zijn werkelijke schade vergoed te krijgen. Er is op dit moment nog niet bekend welke partij die schaderegeling gaat uitvoeren en welke gegevens deze uitvoerder nodig heeft. De schaderegeling kan daarom op dit moment niet worden getoetst. Om zo snel mogelijk zicht te hebben op uitvoeringsaspecten wordt door een deskundige een zogenaamde delta review op uitvoerbaarheid uitgevoerd op basis van de uitkomsten van de marktconsultatie en gesprekken met onder andere UHT en CWS. Deze impactbeoordeling wordt in het kader van het schetsen van de uitvoeringsgevolgen worden verstrekt aan de Afdeling en aan JenV. Uiterlijk in februari zal de formele aanbestedingsprocedure starten. De gunning aan een uitvoerder is in de huidige planning voorzien voor mei 2023. De Afdeling bepaalt vervolgens of zij dit voldoende acht om een advies te kunnen geven bij het aanvullende wetsvoorstel. Het risico bestaat daarmee dat dit tot vertraging van indiening bij de Tweede Kamer leidt. Het is lastig voorstelbaar dat het wetsvoorstel wordt ingediend op het moment dat nog niet bekend is of er een uitvoerder is.

2. Proces intrekking wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen

U heeft eerder ingestemd met het intrekken van het wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen en het voornemen tot intrekking agenderen in de ACTH. Deze voorgenomen intrekking van dat wetsvoorstel is daarom geagendeerd in de ACTH van donderdag 19 januari, de MCTH van dinsdag 31 januari en wordt behandeld in de MR van vrijdag 10 februari (net als het aanvullende wetsvoorstel). Vervolgens wordt de Koning gevraagd om machtiging tot intrekking van het wetsvoorstel en zenden wij, na machtiging, de eerder door u ondertekende brief naar de Tweede Kamer.

3. Planning aanvullend wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

We blijven tot de agendering in de Ministerraad (10 februari) de teksten van het wetsvoorstel waar nodig aanscherpen en aanvullen met de resultaten van de uitvoeringstoetsen en de adviezen van adviesorganen. In de onderstaande planning staat wanneer u een aangevulde versie van het wetsvoorstel ontvangt.

Ondertekening aanvullend wetsvoorstel
De Wet hersteloperatie toeslagen is mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ingediend vanwege hun verantwoordelijkheid voor de schuldenaanpak, de kwijtschelding van gemeentelijke belastingschulden en de wanbetalersregeling inzake de zorgverzekering. In het aanvullende wetsvoorstel is onder andere een regeling voor ex-partners opgenomen die een forfaitaire vergoeding biedt en kwijtschelding van schulden en het betalen of overnemen van private schulden.

Qua schuldenaanpak wordt daarmee dezelfde schuldenaanpak voor ex-partners als voor gedupeerden gehanteerd. Wij sonderen op dit moment of de genoemde departementen ermee instemmen om dit wetsvoorstel mede namens genoemde bewindspersonen in te dienen. SZW is al akkoord. Wij informeren u op korte termijn of BZK en VWS hiermee ook instemmen.

Processtap	Verwacht moment
Nota naar staatssecretaris met advies agendering wetsvoorstel bij ACTH	13 januari
Aanleveren wetsvoorstel bij ACTH	16 januari
ACTH	**19 januari**
Nota naar staatssecretaris met advies agendering wetsvoorstel bij MCTH	20 januari
Aanleveren wetsvoorstel bij MCTH	24 januari
MCTH	**31 januari**
Nota naar staatssecretaris met advies agendering wetsvoorstel bij MR	1 februari
Aanleveren wetsvoorstel bij AZ	3 februari 12.00 uur
Minsterraad + verzending Raad van State	**10 februari**
Ontvangst advies Raad van state	Week 12 (20-24 maart)
Verwerken advies Raad van State	Week 13 (27-31 maart)
Indiening wetsvoorstel bij de Tweede Kamer	Week 14 (3-7 april)
Behandeling TK	April-mei 2023
Behandeling EK	Mei-juni 2023
Inwerkingtreding wetsvoorstel	1 juli 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Agendering in MCTH van het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

Datum
19 januari 2023

Notanummer
2023-0000106300

Bijlagen
- Bijlagen 1-3 Aanvullend wetsvoorstel
- Bijlage 4 Trackchanges versie wetsvoorstel
  Bijlage 5 MCTH-formulier
- Bijlage 6 advies Raad voor de Rechtspraak

Aanleiding

Het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen moet aanstaande dinsdag 24 januari worden aangeleverd bij AZ ten behoeve van de MCTH op 31 januari a.s.

Beslispunt: *aanbieden wetsvoorstel voor behandeling in MCTH*

Wij adviseren u om in te stemmen met het agenderen van het aanvullende wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen in de MCTH van 31 januari a.s. en daartoe het aanbiedingsformulier te tekenen (bijlage 5).

Toelichting

In deze nota wordt u geïnformeerd over de volgende zaken:
1. Terugkoppeling ACTH van 19 januari jl.;
2. Stand van zaken uitvoeringstoetsen aanvullend wetsvoorstel;
3. Opties om het aanvullende wetsvoorstel in april bij de Kamer in te kunnen laten dienen;
4. Eerste beelden na ambtelijk contact met Afdeling advisering van de Raad van State; en
5. Planning aanvullend wetsvoorstel.

1. Terugkoppeling ACTH van 19 januari jl.

Het aanvullende wetsvoorstel is besproken in de ACTH van 19 januari jl. De ACTH heeft ingestemd met het doorgeleiden van het aanvullende wetsvoorstel naar de MCTH van 31 januari a.s. De ACTH is geïnformeerd over de aandachtspunten met betrekking tot de uitvoeringstoetsen, te weten de marktconsultatie voor de uitvoering van de aanvullende compensatie bij werkelijke schade en de uitvoeringstoetsen over de regelingen van overleden aanvragers en kinderen. Afgesproken is dat de wetgevingstoets van JenV vóór de agendering in de Ministerraad wordt afgerond.

2. Stand van zaken aanvullend wetsvoorstel

Een revisieversie van de memorie van toelichting is bijgevoegd (bijlage 4). Hierin staan de aanpassingen ten opzichte van de ACTH-versie aangegeven.

Wetgevingstoets
De toetsopmerkingen van JenV zijn verwerkt in de voorliggende versie van het wetsvoorstel. JenV komt de komende weken met aanvullende toetsopmerkingen over de aangevulde onderdelen (regelingen nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen) in het wetsvoorstel die we in de Ministerraad versie van het wetsvoorstel gaan verwerken.

Adviesorganen
Het advies van de Raad voor de Rechtspraak hebben we deze week ontvangen (bijlage 6). Dit advies gaat ook over de regelingen nabestaanden van overleden aanvragers en van overleden kinderen. De reacties op de adviezen van de adviesorganen (Raad voor de Rechtspraak en Raad voor Rechtsbijstand) verwerken we in de versie van het wetsvoorstel die aan de Ministerraad wordt aangeboden. Wij leggen die stukken vanzelfsprekend voorafgaand aan aanbieding aan de Ministerraad aan u voor. Autoriteit Persoonsgegevens (AP) had eerder aangegeven geen opmerkingen te hebben over het wetsvoorstel. AP is zich aan het beraden of ze over de aangevulde onderdelen in het wetsvoorstel gaan adviseren. Indien zij daartoe besluiten verwachten wij het advies uiterlijk 30 januari a.s. Ook de reactie op dit advies zullen we verwerken in de versie voor de Ministerraad.

Uitvoeringstoetsen
De uitvoeringsorganisatie zijn eind november (ex-partnerregeling) en vlak voor de kerst (regeling voor nabestaanden overleden gedupeerden) verzocht om een uitvoeringstoets te doen. De stand van zaken is als volgt:
Ex-partnerregeling:
- Ontvangen: VNG, SBN, CJIB, SVB/UWV/DUO inburgering, CAK, RADAR.
- Nog te ontvangen: LBIO, Belastingdienst/Toeslagen.

CAK, SVB, UWV, DUO inburgering en het CJIB stellen dat de ex-partnerregeling uitvoerbaar is.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat men aandacht vraagt voor de gegevensdeling die van belang is om hun taak uit te kunnen voeren. In algemene zin is er de behoefte om een aparte bestand hiervoor aan te maken voor de ex-partner om het proces bij de instanties te laten doorlopen. Daarnaast stelt men vast dat door de tijd die tussen het moment waarop de regeling in werking zal treden (streefdatum 1 juli 2023) en de peildata die gehanteerd worden voor het kwijtschelden van schulden, een deel handmatig gerestitueerd zal moeten worden. Verder wordt gewezen op de vereiste van een aanpassing in de wet om het kwijtschelden van de schulden ambtshalve te kunnen blijven doen. Dit wordt ook meegenomen in het huidige wetsvoorstel.

Radar heeft tevens een uitvoeringstoets uitgevoerd over het onderdeel ouders in het buitenland. Ook zij constateren dat de regeling uitvoerbaar is. Capaciteit is een aandachtspunt omdat er een behoefte zal zijn voor een uitbreiding van het personeel om de workload met de groei van de doelgroep aan te kunnen.

Nabestaanden overleden gedupeerden:
- Ontvangen: RADAR (omvang groep naar verwachting gering, regeling is goed uitvoerbaar);

- Nog te ontvangen: SBN (week 5); VNG (week 4); SVB/UWV/DUO inburgering (week 5); CAK (week 4); Unie van Waterschappen (week 4); Belastingdienst/Toeslagen (week 7); CJIB (week 5); LBIO (week 4).

Ondertekening wetsvoorstel
Wij hebben ambtelijk gesondeerd of medeondertekening van het aanvullende wetsvoorstel door BZK, VWS en SZW akkoord is. Genoemde departementen stemmen in met indiening en medeondertekening van het wetsvoorstel door de ministers van BZK en SZW en de staatssecretaris van VWS.

3. Opties om wetsvoorstel in april in te kunnen laten dienen
De uitvoeringstoetsen voor enkele maatregelen in het aanvullende wetsvoorstel zijn mogelijk nog niet afgerond op het moment van behandeling ervan in de MR en verzending aan de Afdeling advisering van de Raad van State (voorzien op vrijdag 10 februari). Dit geldt met name voor de uitvoeringstoetsen betreffende nabestaanden van overleden aanvragers en kinderen. Ook is de aanbesteding voor het vinden van een uitvoerder van de werkelijke schaderegeling voor ex-partners nog niet afgerond op 10 februari. We hebben een eerste sondering uitgevoerd in hoeverre het voor de Afdeling noodzakelijk is om de uitvoeringstoetsen te hebben en een uitvoerder voor de werkelijke schaderegeling te hebben (zie hieronder).

Uitvoeringstoetsen en aanbieding wetsvoorstel aan Afdeling
Wij vinden het wenselijk dat de Afdeling in haar advisering rekening kan houden met de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen die door publieke partijen worden uitgevoerd. Ook informeel contact met de Raad van State bevestigt dat zij daaraan zeer hechten. Hierbij speelt mee dat de uitvoeringstoetsen aanleiding kunnen geven om het wetsvoorstel in het kader van betere uitvoerbaarheid te wijzigen. Om deze redenen adviseren we om het wetsvoorstel eerst bij de Afdeling aan te bieden als de uitvoeringstoetsen in voldoende mate zijn afgerond en eventuele noodzakelijke wijzigingen in het wetsvoorstel zijn doorgevoerd. Zoals eerder aangegeven verwachten we voor afronding van de uitvoeringstoetsen op het onderdeel overleden gedupeerden en kinderen dat deze op 3 maart definitief zijn afgerond. Belastingdienst en Toeslagen hebben aangegeven voldoende tijd te willen hebben om een goed oordeel te kunnen geven over de uitvoerbaarheid. Met oog op de mogelijke impact van de maatregelen op de uitvoering van de organisatie, achten deze diensten een verkort tijdpad of lichtere toetsing niet verstandig. Wel zorgen zij dat er eerder een tussenstand ligt met de tot dan toe beschikbare inzichten. Op dit moment kunnen wij nog niet aangeven of wat er op 1 februari ligt in voldoende mate duidelijkheid geeft voor eventuele noodzakelijke aanpassing van het wetsvoorstel en de noodzakelijke toelichting in de uitvoeringsparagraaf van de Memorie van Toelichting. Het informele contact met de Raad van State duidt erop dat het ontbreken van een uitvoeringstoets niet geaccepteerd zal worden, en dat ook zij kritisch zullen zijn over de mate waarin al voldoende duidelijkheid wordt gegeven. Dit wil niet zeggen dat de uitvoeringstoets al helemaal definitief moet zijn, maar zoals gezegd wel in voldoende mate duidelijkheid moet geven. Mocht op 1 februari de uitvoeringstoets nog niet ver genoeg gevorderd zijn, zou dit tot enige vertraging kunnen leiden (3 weken later aanbieding aan de Raad van State). Hiermee zou het risico groter worden dat de indiening van het wetsvoorstel in april 2023 niet gehaald wordt. We zien, vanwege de verwevenheid met de overige onderdelen in het wetsvoorstel, geen ruimte om de maatregelen inzake de

nabestaanden van overleden aanvragers en kinderen op korte termijn uit het wetsvoorstel te halen en op een later moment bij nota van wijziging aan het wetsvoorstel toe te voegen.

Uitvoeringstoets werkelijke schaderegeling ex-partnerregeling
Er vindt op dit moment een aanbestedingstraject plaats voor het vinden van een uitvoerder voor de werkelijke schaderegeling voor de ex-partner. De verwachting is dat in mei 2023 een uitvoerder is gevonden. Wij hebben informeel bij de Raad van State het dilemma voorgelegd met betrekking tot deze aanbesteding (aanbesteding zonder wet, versus wet zonder afgeronde aanbesteding). Uit eerste contact blijkt dat er geen onoverkomelijke bezwaren lijken te zijn om de wet ter advisering aan te bieden, als de kaders voor de uitvoering voldoende in de wet staan, waarbij ook de nadere informatie met betrekking tot de marktconsultatie en delta-review helpt. Er is vaker sprake van een wettelijk kader op basis waarvan later een aanbesteding wordt uitgevoerd. We hebben komende week nog nader overleg met de Raad van State en zullen dan nogmaals deze vraag checken. Mocht dan toch blijken dat de Afdeling aangeeft dat zij pas adviseert op het moment dat een uitvoerder is geselecteerd en de uitvoeringsgevolgen inzichtelijk zijn dan adviseren wij om dit gedeelte (de werkelijke schaderegeling voor ex-partners) uit het wetsvoorstel te halen en vervolgens bij nota van wijziging daaraan toe te voegen op het moment dat wel aan die voorwaarden is voldaan. Dit zullen wij dan in de MR-versie verwerken.

4. <u>Eerste beelden na ambtelijk contact met Afdeling advisering van de Raad van State</u>
Met de Raad van State is, zoals ook in voorgaande aangegeven, informeel contact geweest. Dat wordt komende week voortgezet. In voorgaande is al ingegaan op de inschatting met betrekking tot de uitvoerder van de werkelijke schaderegeling (lijkt geen belemmering te hoeven zijn voor aanbieding) en uitvoeringstoetsen (moeten van voldoende gewicht/ voldoende afgerond zijn).

Met betrekking tot het tijdpad van advisering is vanuit de Raad van State aangegeven dat ze voldoende tijd willen hebben om een goed oordeel te kunnen geven. Aangezien al langere tijd bekend is dat er een ex-partnerregeling moet komen zijn ze kritisch op het punt dat in dit tijdpad zij kortere tijd zouden moeten krijgen. Tegelijkertijd beseft men de druk op een snelle invoering van de aanvullende regelingen en wil men zich inzetten voor een zo voorspoedig mogelijke behandeling. In het in onderstaand schema opgenomen tijdpad zit een termijn van 6 weken voor de advisering (10 februari-24 maart). Deze termijn zit aan de onderkant van wat de Raad van State wenselijk vindt. De inschatting is dat sneller zeker niet zal kunnen. Sowieso is het gewenst dat u met de Vice-president contact heeft om dit door te spreken. Hierbij kunt u ook met hem bespreken of om dit tijdpad te bewerkstelligen een formele aanvraag voor spoedadvies nodig is, of dat dit zonder deze formaliteit kan cq wenselijker is.

Wij adviseren u daarom om ergens in de periode tussen 24 en 31 januari met hem telefonisch contact te hebben. Dit zullen wij uiteraard via een telefoonnotitie voor u voorbereiden, en er voor zorgen dat via onze contacten bij de Raad van State ook de Vice-President voldoende (inhoudelijk) op de hoogte is.

5. <u>Planning aanvullend wetsvoorstel</u>

We blijven tot de agendering in de Ministerraad (10 februari) de teksten van het wetsvoorstel waar nodig aanscherpen en aanvullen met de resultaten van de uitvoeringstoetsen en de adviezen van adviesorganen. In de onderstaande planning staat wanneer u een aangevulde versie van het wetsvoorstel ontvangt.

Processtap	Verwacht moment
Nota naar staatssecretaris met advies agendering wetsvoorstel bij MCTH	20 januari
Aanleveren wetsvoorstel bij MCTH	24 januari
MCTH	**31 januari**
Nota naar staatssecretaris met advies agendering wetsvoorstel bij MR	1 februari
Aanleveren wetsvoorstel bij AZ	3 februari 12.00 uur
Minsterraad + verzending Raad van State	**10 februari**
Ontvangst advies Raad van state	Week 12 (20-24 maart)
Verwerken advies Raad van State	Week 13 (27-31 maart)
Indiening wetsvoorstel bij de Tweede Kamer	Week 14 (3-7 april)
Behandeling TK	April-mei 2023
Behandeling EK	Mei-juni 2023
Inwerkingtreding wetsvoorstel	1 juli 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

AV01-02-2023

1/2 15

TERSTOND
TER BESPREKING OP 01-02-2023 - 14:15
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Proces aanvullend wetsvoorstel herstel n.a.v. tussenstand uitvoeringstoets

Datum
1 februari 2023

Notanummer
2023-0000021630

Bijlagen
1. Concept brief tussenst

Aanleiding

Voor drie maatregelen in het aanvullend wetsvoorstel is de uitvoeringstoets nog niet afgerond: nabestaanden van overleden ouders en kinderen, vooraankondiging. Afronding van de uitvoeringstoetsen is voorzien uiterlijk 3 maart. Afgesproken was om een brief op te stellen met de tussenstand uit de uitvoeringstoetsen. Bijgevoegd is een conceptbrief die door DG Toeslagen is gedeeld met de tussenconclusies. De conceptbrief bevat helaas beperkt comfort over de uitvoerbaarheid, en of de wet aanpassing behoeft, teneinde de drie maatregelen uitvoerbaar te maken. Door JenV (wetgevingskwaliteitstoets) en RvS is hierop aangedrongen als randvoorwaarde voor advisering. Omdat bekend was dat de uitvoeringstoets niet gereed zou zijn is daarom in eerdere nota's aangegeven dat deze week, voorafgaand aan de aanbieding aan de MR, een nieuw weegmoment is voorzien.

Bespreekpunten

Graag bespreken we met u het vervolgproces. Hierbij zijn twee opties.
1. Via de MR aanbieden aan RvS op basis van huidige tussenstand;
2. Na afronding van alle uitvoeringstoetsen aanbieden.

Kernpunten

De RvS geeft aan max 8 weken nodig te hebben, wellicht 6 weken. De ambitie van begin april is gebaseerd op 6 weken. Maar naarmate de onzekerheid groter wordt en de na te zenden uitvoeringstoets nieuwe informatie bevat gaat het eerder richting die 8 weken.

Er zijn twee opties voor het vervolgproces:
1. Op basis van de in de conceptbrief opgenomen tussenstand het proces vervolgen.

Dit betekent dat JenV in aanloop naar de MR opnieuw overtuigd moet worden dat het ontbreken van een toets op uitvoerbaarheid van een (klein) deel van de maatregelen geen belemmering hoeft te vormen om in te stemmen met het wetsvoorstel. Hiervoor is een interventie op bewindslieden-niveau nodig. Aanbieding aan de RvS zou dan conform oorspronkelijke planning op 10 februari plaats kunnen vinden. Ambtelijk is met RvS eerder besproken dat op deze onderdelen de uitvoeringstoets nagestuurd zou worden, maar dat al wel op dit moment een eerste inzicht zou kunnen worden gegeven, met name op de vraag of de na te zenden uitvoeringstoets zou noodzaken tot alsnog aanpassen

van het voor advies aangeboden wetsvoorstel. Als alsnog zou blijken uit de uitvoeringstoets dat aanpassing van de wet nodig is, dan wordt de RvS hiervan bij het nasturen van de uitvoeringstoets verwittigd met kennisgeving van de beoogde aanpassingen. Dit zou de afronding van het advies kunnen compliceren en vertragen en de verhoudingen vanuit FIN met RvS en JenV kunnen schaden. Kortom: In deze aanpak is vooralsnog onzeker of de MR onmiddellijk instemt en is er een vergroot risico op vertraging in de fase kort voor indiening bij de TK. Aanbieden bij TK begin april is (op basis van een positief dictum) niet onmogelijk, maar met onzekere kans op uitloop.

2. Wachten tot uiterlijk 3 maart tot er definitieve duidelijkheid is over de laatste uitvoeringstoetsen.

Wachten op de uitvoeringstoetsen betekent dat er dan ook zicht is op het vroegst haalbare implementatiemoment, prioriteringsafwegingen en eventuele aanpassingen van de wet om de uitvoerbaarheid te bevorderen. DG Toeslagen geeft aan tussenversies van de uitvoeringstoets te kunnen delen, zodat parallel aan de afronding van de uitvoeringstoets ook de wetgevingskwaliteitstoets en het wetsvoorstel kunnen worden afgerond. Hoewel DG Toeslagen de uitvoeringstoets eerder zal afronden als dat mogelijk blijkt, moet er rekening mee worden gehouden dat het wetsvoorstel dan op zijn vroegst op 10 maart via de MR ter advisering aan de RvS worden gezonden. De Raad van State heeft het wetsvoorstel inmiddels informeel ontvangen (en we hebben regelmatig contact), zodat voorbereiding van advisering al kan worden gestart. Mogelijk dat RvS daarom minder dan de aangekondigde adviestijd van 6-8 weken nodig heeft, hetgeen bevorderd wordt door een stabiele aanlevering en geen onzekerheden met betrekking tot de status van de uitvoerbaarheid en mogelijk noodzakelijke wijzigingen. Afhankelijk van deze tijd die de Raad van State nodig heeft kan het wetsvoorstel dan ook nog in april aan de TK worden aangeboden.

Communicatie
Nvt

Politiek/bestuurlijke context
- De motie Azarkan/Kuiken roept het kabinet op om voortvarender te zijn met het helpen van ex-partners en vraagt om uiterlijk in april een regeling voor ex-partners op te tuigen.
- Naar aanleiding van de POK en de WAU toetsen alle betrokkenen vooraf scherper op de uitvoeringsconsequenties. Dit geldt ook voor JenV ivm wetgevingskwaliteitstoets en voor de RvS.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Programma DG Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota zelfstandige toegang schaderegeling ex-partners

Datum
10 februari 2023

Notanummer
2023-0000028065

Bijlagen
geen

Aanleiding

De uitbesteding van de schaderegeling voor ex-partners is recent gestart met de marktconsultatie. Hierin wordt de interesse van marktpartijen gepolst voorafgaand aan de formele aanbesteding. De schaderegeling wordt ondertussen nog in meer detail verder uitgewerkt. In de MR van 8 juli zijn de hoofdelementen van de ex-partnerregeling vastgesteld. Om vertraging te voorkomen is de ex-partnerregeling zo ingericht dat deze parallel aan de KOT regeling wordt uitgevoerd. In de uitvraag voor de marktconsultatie is dan ook vooralsnog uitgegaan van een schaderegeling voor de ex-partner die naast de schaderegeling voor KOT gedupeerden wordt uitgevoerd. Met deze nota wordt u over de operationalisering van dit uitgangspunt nader geadviseerd met het oog op de aanbesteding.

Advies

- U wordt geadviseerd in te stemmen met het uitgangspunt dat de schaderegeling voor de ex-partner **onafhankelijk** is van die van de aanvrager. Met onafhankelijk wordt bedoeld dat de beoordeling en vergoeding van schade van de ex-partner onafhankelijk van de vaststelling van de werkelijke schade bij de KOT gedupeerde plaatsvindt. Wel zouden geanonimiseerde gegevens gedeeld kunnen worden om van elkaar te leren.
- De voordelen van een onafhankelijke regeling (snelheid en onafhankelijke toegang, geen vertraging omdat de uitvoerder moet wachten op CWS, geen uitvoerige dossierdeling vanuit UHT wat een verder beroep doet op capaciteit) wegen op tegen het nadeel dat een beperkt aantal posten mogelijk dubbel wordt vergoed.
- Indien akkoord, wordt opgenomen in de aanbestedingsstukken dat de uitvoering van de schaderegeling onafhankelijk is van de werkelijke schade bij de KOT-gedupeerde. Deze stukken worden in februari 2023 verstuurd.

Kernpunten

- Vanwege de grote uitvoeringslast bij UHT is het uitgangspunt om deze schaderegeling buiten UHT te positioneren. In dit kader is een marktconsultatie gestart en wordt in februari de aanbesteding gestart.
- Het uitgangspunt is een parallelle uitvoering van de ex-partnerregeling aan de KOT-regeling. Dit houdt voor de schaderegeling in dat de schade van de ex-partner wordt beoordeeld als de schade van de aanvrager mogelijk (nog) niet is beoordeeld.

- Hierbij is het in theorie niet uit te sluiten dat dezelfde schade dubbel wordt vergoed.
- Echter, bij het alternatief om dit te voorkomen - een tussen KOT gedupeerde en ex-partner vergaand gekoppelde schaderegeling – zien wij zowel juridische als uitvoeringsproblemen ontstaan. Ook een mitigerende maatregel brengt de nodige bezwaren met zich mee.
- Bij een gekoppelde schaderegeling zou de externe uitvoerder namelijk moet wachten tot de behandeling van het schadedossier bij het CWS is afgerond. Hierdoor neemt het risico op vertraging toe. CWS gaat dan alsnog een bottleneck vormen. Daarbij ziet UHT grote uitvoeringsproblemen ontstaan in de (capaciteit en juridische mogelijkheden voor) gegevensuitwisseling.
- Voorgesteld wordt dat de informatie-uitwisseling tussen UHT en de uitvoerder beperkt wordt tot hetgeen voor de uitvoerder nodig is om de schade van de ex-partner onafhankelijk te kunnen beoordelen. Ook de afhankelijkheden in afhandelen van schade-verzoeken en uitwisseling qua gegevens tussen CWS en de schade-uitvoerder worden geminimaliseerd.

Toelichting

Uitgangspunten schaderegeling

- In de beoordeling van schade vergoedt de Commissie Werkelijke Schade (CWS) momenteel de schade van de KOT gedupeerde en eventueel ook diens huidige toeslagpartner. De CWS vergoedt nu geen schade van de ex-partner.
- Het uitgangspunt van de regeling voor de ex-partner zoals die nu wordt uitgewerkt is dat de persoonlijke schade van de ex-partner door de externe uitvoerder wordt beoordeeld en vergoed. De persoonlijke schade van de KOT gedupeerde wordt vergoed na advisering door het CWS. Er is daarmee de facto sprake van twee afzonderlijke schaderegelingen.
- Om te voorkomen dat de beoordeling van vergelijkbare schade uit elkaar zou kunnen lopen wordt in beginsel voor beide schaderegelingen dezelfde beoordelingskader gehanteerd. CWS heeft inmiddels een immaterieel schadekader ontwikkeld en gepubliceerd. Dit zal ook worden gehanteerd voor de schaderegeling van de ex-partner. Het materiële kader wordt nu ontwikkeld en zal ook aan de beoogde nieuwe uitvoerder van de schaderegeling ter beschikking worden gesteld. Uit het oogpunt van gelijke behandeling zal het beoordelingskader voor ex-partners alleen afwijken van het kader voor de KOT gedupeerden als de eventuele andere aard van schade van de ex-partner dat kan rechtvaardigen.

Onafhankelijke schaderegeling uitgevoerd door externe partij

- Bij de schaderegeling wordt de ex-partner gevraagd aannemelijk te maken welke schade hij heeft geleden als gevolg van de problemen met de kinderopvangtoeslag. Hierbij komt de vraag op in hoeverre hiervoor de gegevens van de KOT gedupeerde nodig zijn om de schade van de ex-partner te kunnen beoordelen.
- De verwachting is dat het merendeel van de schade persoonsgebonden is[1]. Echter, in theorie is het mogelijk dat de ex-partner en de KOT gedupeerde dezelfde schade aanvoeren dan wel dat de aangevoerde schade van de één invloed heeft op de ander. Het onafhankelijk

[1] In het immateriële schade kader van het CWS zijn de meeste kostenposten persoonsgebonden.

organiseren van de aanvullende schaderegeling voor de ex-partners van die voor de KOT gedupeerden brengt het risico met zich mee dat schade dubbel wordt vergoed. Er kan bij een onafhankelijke schadebeoordeling niet worden gecontroleerd of een schadepost van de ex-partner niet ook al door de KOT gedupeerde is ingediend. Om dit volledig te voorkomen zou de toetsing van de schade **vergaand gekoppeld** moeten worden aan de toetsing van de schade bij de KOT gedupeerde.

- Met deze koppeling ontstaan de volgende kwesties:
  1. Een uitgebreide gegevensdeling tussen UHT en de externe partij (bv. het vergelijken van ingediende schadeposten) is hoogstwaarschijnlijk in strijd met privacywetgeving en daardoor geen optie. Veel KOT gedupeerden zullen ook geen gegevens willen delen met hun ex-partner [2].
  2. de toekenning van een schadevergoeding bij de ex-partner zou dan ook moeten wachten tot het schadebeoordelingsproces van de KOT gedupeerde is doorlopen waardoor dit proces alsnog voor vertraging gaat zorgen.
  3. Daarnaast heeft deze gegevensdeling grote uitvoeringsconsequenties voor UHT. Het opleveren van dossiers van KOT gedupeerden (al dan niet in bezwaarfase) levert nu al een grote vertraging op, het ook moeten aanleveren van de dossiers van KOT gedupeerden voor alle ex partners en het waar nodig lakken van deze dossiers leidt dan tot een grote bottleneck.
  4. Het uitgangspunt is dan dat de gegevensdeling in de praktijk dan zo beperkt mogelijk wordt ingeregeld. Er worden in principe geen dossiers uitgewisseld.
  5. Wel blijft het wettelijk mogelijk om – indien de casus daarom vraagt en bij hoge uitzondering – gegevens over de schade uit te wisselen ten behoeve van de vaststelling van de schade van een ex-partner dan wel geanonimiseerd voor het maken van beleid.

uitles

Gegevensdeling

De gegevensdeling die binnen dit uitgangspunt wel structureel mogelijk en uitvoerbaar is bestaat uit:

- UHT kan de beschikking delen waaruit blijkt dat een persoon voldoet aan de ex-partner criteria. Dit wijst uit op welke toeslagjaren de gedupeerdheid van de ex-partner betrekking heeft. UHT kan de gegevens delen die nodig zijn wanneer uit de IB blijkt dat de KOT gedupeerde uiteindelijk niet gedupeerd is om zo de schaderegeling voor de ex-partner te kunnen stoppen.
- Eventueel kan UHT geanonimiseerd gegevens delen om "best practices" en casuïstiek tussen UHT/CWS, uitvoerende partij en het ministerie te bespreken. Hierbij kan gedacht worden aan hoe praktisch om te gaan met kostenposten die zowel bij de KOT gedupeerde als bij de ex-partner kunnen voorkomen.
- UHT zou ook de uiteindelijke beschikking op het CWS advies kunnen delen met de uitvoerende partij. Dit is echter pas aan het eind van het

vice versa?

[2] En als het wel wordt toegestaan door de aanvrager zal dit waarschijnlijk veel vergen van UHT in de vorm van lakken van dossier t.b.v. privacy vereisten etc. De grondslag die nu is opgenomen in het aanvullende Wetsvoorstel voorziet in de gegevensdeling maar niet in de mate die nodig zou zijn bij een koppeling van dossiers.